

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์
The Development of Learning Activities based on
Buddhism Learning Approach to Enhance Ethical Behaviors
of Teacher Students, The College of Dramatic Arts

ปิยะบุตร ถิ่นถา

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์
The Development of Learning Activities based on
Buddhism Learning Approach to Enhance Ethical Behaviors
of Teacher Students, The College of Dramatic Arts

ปิยะบุตร ถิ่นถา

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ประเภทรองทุนงานวิจัยการเรียนการสอน ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2564

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยแรงบันดาลใจที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องดังกล่าว สืบเนื่องจากชีวิตที่ผ่านพบกับการได้รับโอกาสปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ สำหรับนักศึกษานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยวางความมุ่งหมายว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาดังกล่าวจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักศึกษา

ขอขอบพระคุณความรัก กำลังใจและรอยยิ้ม ของคุณพ่อ คุณแม่ และน้องชายที่สนับสนุนและหล่อเลี้ยง ให้ผู้วิจัยเติบโตก้าวข้ามอุปสรรคที่ผ่านพบ

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ให้คำแนะนำในการดำเนินงานวิจัยทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ เจริญใจ สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อาจารย์ ดร.วีระนุช แยมยิ้ม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อาจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ท่าคอง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ อาจารย์ ดร.ฉัตรธิดา หยุคง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และอาจารย์นันทวรรณ แสนไพร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริสุตา ทองเฉลิมและอาจารย์ ดร.ปริญา ปริพัฒน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ส่งเสริมความกล้าหาญและพลังทางวิชาการ ให้กำลังใจและเป็นต้นแบบในการทำงานและการทำวิจัยแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ทุกท่าน ที่ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนความช่วยเหลือต่าง ๆ ในการเรียนรู้และการดำเนินงานวิจัยด้วยดีตลอดมา และบุคลากรทางการศึกษาและนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ ทุกท่านทุกคน ที่เป็นครูและเทียนส่องทาง มอบโอกาสอันมีค่าให้ผู้วิจัยได้ร่วมเรียนรู้และสืบทอดจิตวิญญาณครูเพื่อมวลชน

สุดท้าย คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ผู้วางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทุกท่าน ตลอดจนกัลยาณมิตรผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุข และเหล่าบรรดาลูกศิษย์ ผู้เป็นที่รักทั้งหลาย

ปิยะบุตร ถิ่นถา

ปิยะบุตร ถิ่นถา. 2565. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์. ภาควิชาศึกษาทั่วไป
วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ 2) ศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ 3) เปรียบเทียบ พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนว พุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 4) ศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย แผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ จำนวน 6 แผน และแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) สร้างศรัทธา (ปรโตโมสะ) 2) สืบเสาะพัฒนาปัญญา (โยนิโสมนสิการ และสัมปหังสนา) 3) ประมวลองค์ความรู้ (วิมังสา) และ 4) นำไปปรับใช้ (ภาวนา) 2) นักศึกษามี ระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.52$) 3) พฤติกรรมจริยธรรม นักศึกษาทุกคนผ่านเกณฑ์โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ 4) พฤติกรรม จริยธรรมของนักศึกษามีพัฒนาการที่สูงขึ้น

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์, พฤติกรรมจริยธรรม, นักศึกษาครู

Piyabut Thinthra. 2022. **The Development of Learning Activities based on Buddhism learning approach to Enhance Ethical Behaviors of Teacher Students, The College of Dramatic Arts.** Department of General Education, The College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute, Ministry of Culture

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop learning activities management based on Buddhism Learning Approach to enhance Ethical Behaviors of teacher students in the College of Dramatic Arts 2) to study about ethical behavior in learning activities management based on Buddhism Learning Approach of teacher students in the College of Dramatic Arts 3) to compare the Ethical Behaviors of teacher students in the College of Dramatic Arts after finish the activities based on Buddhism Learning Approach with the criteria for 70 percent and 4) to study about behavior development among teacher students in the College of Dramatic Arts. The populations in this research were 28 people of first year students in the College of Dramatic Arts which registered in this subject – the Ethical to develop life quality in the modern world. This subject was held in second semester of 2020. The tools for this research including six lesson plans and the Ethical behavior assessment form. The research used percentage, mean and standard deviation to analyze the information. The result from this research found that 1) the lesson plans that based on Buddhism Learning Approach had high suitability ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58). There were four steps to create activities: 1) built the faith 2) explored and developed the wisdom 3) analyzed the knowledge and 4) applied. In addition, the students had the highest Ethical behavior level ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.52$). Moreover, the students' Ethical behavior was passed the criteria with average for 91 percent which higher than the expected criteria. Lastly, the Ethical behavior of students also develop more.

Keyword: Learning Activities based on Buddhism Learning Approach, Ethical Behavior, Teacher Students

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
ABSTRACT	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
พฤติกรรมจริยธรรม	6
การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	29
ประชากร	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
สรุปผลการวิจัย	48
อภิปรายผลการวิจัย	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก	เอกสารการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
ภาคผนวก ข	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ
ภาคผนวก ง	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัย
	ด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์
ภาคผนวก จ	หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ
ภาคผนวก ฉ	ผลการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอน
	ฉบับสมบูรณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ
ภาคผนวก ช	ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ภาคผนวก ซ	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	แสดงรายละเอียดของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	30
ตารางที่ 4.1	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา	41
ตารางที่ 4.2	ค่าร้อยละพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์	42
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 1	44
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 2	44
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 3	45
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์	46

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ 46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงสภาพะโลกที่ไม่หยุดนิ่งนั้นได้ก่อกำเนิดกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization) สังคมแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร กระแสธารแห่งความทันสมัย ในศตวรรษที่ 21 สร้างความท้าทายต่อประชาคมโลกให้เดินหน้าอย่างมั่นคงสู่ความยั่งยืน การศึกษา ถือเป็นพลังอำนาจในการเปลี่ยนแปลงสังคม จริยศาสตร์ (Ethics) ถือเป็นวิชาที่สร้างขึ้นมาสอดรับกับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา โดย พระยุพธนา อธิจิตโต (2560, หน้า 17-18) กล่าวว่า จริยศาสตร์เป็นวิธีคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์เพื่อหาหนทางที่ชัดเจนของชีวิตที่ดี ความดี หรือ เกณฑ์การตัดสินถูกผิดทางศีลธรรม สิ่งที่จริยศาสตร์มุ่งศึกษาจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่า ช่วยให้เราเข้าใจคุณค่าชีวิต ผ่านคำสอนของศาสนาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ที่สำคัญกว่านั้น คือ ทำให้เราเข้าใจชีวิตโดยองค์รวม คือ รู้ว่าชีวิตคืออะไร ชีวิตควรเป็นอย่างไร คุณค่าของชีวิตคืออะไร การกระทำความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่พึงงามคืออะไร ผ่านมุมมองหลากหลาย และผ่านการวิเคราะห์เหตุผล สนับสนุนและข้อโต้แย้งต่าง ๆ ที่แหลมคม ซึ่งจะช่วยเปิดโลกทัศน์ของเราให้กว้างขวาง ลึกซึ้ง ชัดเจน ขึ้น และส่งเสริมความสามารถในการคิดวิพากษ์วิจารณ์ให้รู้จักเลือกยอมรับ ปฏิเสธ หรือสร้างทางเลือกใหม่ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผลมากขึ้น

รายวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ ถือเป็นรายวิชาในหลักสูตรนาฏศิลป์ศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ การผลิตสร้างรายวิชาดังกล่าววิทยาลัยฯมีความมุ่งหมายให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาและความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาและจริยศาสตร์ ความหมายของ จริยศาสตร์ จริยธรรม คุณธรรมและศีลธรรม การนำเหตุผลของนักปรัชญามาใช้ในการดำรงชีวิต การสร้างแนวคิด และเจตคติที่ดีต่อตนเองและสังคม การต่อต้านทุจริต และการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (2562, หน้า 9) ที่กล่าวว่า บัณฑิตครุมีอาชีพจะต้องมีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

การจัดการเรียนรู้จรรยาบรรณที่มีเนื้อหาทฤษฎีเป็นจำนวนมาก การพัฒนาให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้จนนำไปสู่พฤติกรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ ยาซา มะหะมาน (2557, หน้า 15) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมจริยธรรม เป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงการประพฤติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ที่มีผลต่อตนเองและสังคมให้เกิดความสงบสุข ซึ่ง ดวงเดือน พันธมนาวิน (2524, หน้า 3) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมจริยธรรม เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่สังคมนิยม ชมชอบ หรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมฝ่าฝืนในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม

อย่างไรก็ตามรายวิชาจรรยาบรรณเพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่เป็นรายวิชาที่ค่อนข้างมีเนื้อหาที่เป็นนามธรรม ทำให้นักศึกษามองว่าเป็นเรื่องที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ก่อเกิดเป็นความเบื่อหน่ายขึ้นมา กอปรกับผู้วิจัยได้ทำการสอบถามจากคณาจารย์ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนรายวิชาทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ล้วนผ่านพบกับปัญหาและอุปสรรคอันสืบเนื่องมาจากนักศึกษานักศึกษาไม่ค่อยให้ความสำคัญและความสนใจเท่าที่ควร ทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเท่าที่ควรจะเป็น การเรียนรู้จึงเป็นการเรียนรู้เพื่อรับรู้ หวังนำความรู้ไปใช้ในการทดสอบวัดผลประเมินผลเพียงเท่านั้น ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ที่ไม่สู้ดีมากนัก ทฤษฎีแนวคิดต่าง ๆ ที่ถูกถ่ายทอดจากผู้สอนไม่ถูกนำไปปฏิบัติเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งหากมีการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดการเรียนรู้รายวิชาจรรยาบรรณเพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ ในหมวดการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นรายวิชาหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทิศทางที่เหมาะสม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยยึดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF : HEd) ในการพัฒนานักศึกษาให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและผู้เรียน ดังนั้นจึงต้องจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนามนุษย์แบบองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและจริยธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี รูปแบบการสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ พบว่ามีหลายแนวคิด หลายทฤษฎี หลายรูปแบบการสอน และหลายเทคนิคการสอนที่สามารถช่วยพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม ในวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ได้ และการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เป็นเทคนิควิธีการหนึ่งที่น่าเน้นการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย ปัญญาและจิตใจ เพื่อพฤติกรรมจริยธรรม สอดคล้องกับแนวทางจัดการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นสำคัญและการจัดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง โดยขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2552, หน้า 23), วิภาดา พินลา (2559, หน้า 1436) และพระศักดิ์ดา งานหมั่น (2561, หน้า 5) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สัมผัส รับรู้ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ชั้นเรียน โดยมีครูเป็นกัลยาณมิตรคอยชี้แนะแนวทาง เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสู่ความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนยุคใหม่ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้มนุษย์ฉลาดลึกซึ้ง เข้าใจตนเองและเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างสิ่งมีชีวิตของตนกับสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลกมากขึ้น

เหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและมุ่งศึกษาประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70
4. เพื่อศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตประชากร ผู้วิจัยได้อธิบายขอบเขตประชากรได้ดังนี้

ประชากรที่ผู้วิจัยในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 28 คน โดยได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการวัดจริยธรรมของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันน้อย อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป อีกทั้งยังจะสามารถพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในชั้นเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และการวิจัย

2. ขอบเขตตัวแปรของการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

2.2 ตัวแปรตาม พฤติกรรมจริยธรรม

3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาในรายวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ ประกอบไปด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจริยศาสตร์ จริยศาสตร์ของศาสนาและบุคคลสำคัญต่าง ๆ คุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรม หลักเกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรม จริยธรรมเพื่อการดำรงชีวิตและจริยธรรมในอาชีพและปัญหาจริยศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจริยธรรม มีการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ทางสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) สร้างศรัทธา 2) สืบเสาะพัฒนาปัญญา 3) ประมวลองค์ความรู้ และ 4) นำไปปรับใช้

พฤติกรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนของนักศึกษาที่แสดงออกในทางที่ถูกต้องดีงาม ทั้งภายในและภายนอกตามวิถีปฏิบัติของสังคม อันก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม ซึ่งประเมินได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยจริยธรรม 5 ด้าน คือ

1) ความรับผิดชอบ หมายถึง การมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนหรือภาระที่ได้รับมอบหมายของตน ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมี

ประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย พร้อมทั้งจะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการให้ความร่วมมือกับหมู่คณะในการทำงาน

2) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผน มารยาท กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น

3) ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความมุ่งมั่นพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ฝ่าฝืนเพื่อให้บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างจริงจังและร่วมกิจกรรมกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจ เป็นผู้ที่มีใฝ่รู้จักศึกษา ค้นคว้าและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

4) ความเสียสละมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การแบ่งปันให้ผู้สมควรได้รับความช่วยเหลือ ทั้งทางร่างกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา

5) ความมีสัมมาคารวะ หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำที่แสดงออกอย่างนุ่มนวล มีกิริยาวาจาไพเราะ รู้กาลเทศะ การแสดงความเคารพนับถือมีสัมมาคารวะกับอาจารย์และบุคคลทั่วไป ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้เกียรติและปฏิบัติตนอย่างอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ที่อาวุโสกว่า

นักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ หมายถึง ผู้เรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 วิทยาลัยนาฏศิลป์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักศึกษาได้พัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
2. การวิจัยในครั้งนี้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ต่อไป ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับในลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ทำการจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมจริยธรรม

- 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
- 1.2 ความหมายของจริยธรรม
- 1.3 ความหมายของพฤติกรรมจริยธรรม
- 1.4 ลักษณะของพฤติกรรมจริยธรรม
- 1.5 องค์ประกอบของจริยธรรม
- 1.6 ลักษณะสำคัญของจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

- 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
- 2.2 พุทธศาสนากับการจัดการเรียนรู้
- 2.3 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
- 2.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พฤติกรรมจริยธรรม

1.1 ความหมายของพฤติกรรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2526, หน้า 112) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่าเป็นการกระทำ หรือกิจกรรมทุกอย่างของ มวลมนุษย์ที่เป็นการแสดงออก สามารถสังเกตได้ และบางครั้งไม่สามารถ สังเกตได้เนื่องจากถูก ควบคุมไม่ให้แสดงออกมา

บุษกร เชี่ยวจินดาگانต์ (2560, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมจริยธรรมว่าเป็น การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ โดยทั่วไปมนุษย์ที่อยู่ในโลกทุกวันนี้ต้องแสดง

พฤติกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือเพื่อให้ตนเองมีชีวิตอยู่รอดในสังคมโลก

เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่าเป็นการกระทำหรือแสดงออกของร่างกาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่สามารถแสดงออกมาให้สังเกตได้ รับรู้ได้หรือใช้เครื่องมือตรวจสอบได้ และ พฤติกรรมภายใน หรือกระบวนการทางจิต เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกต ได้ด้วยตาจำเป็นต้องใช้เครื่องมือตรวจสอบได้โดยตรง เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ความจำ ความคิด เป็นต้น

จากที่นักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษา ได้นำเสนอความหมายของพฤติกรรมไว้อย่างหลากหลาย จึงพอจะสรุปความหมายของพฤติกรรมได้ว่า เป็นการกระทำหรือการแสดงออกของมนุษย์ถึงความรู้สึก ความคิดที่สามารถสังเกตได้ (พฤติกรรมภายนอก) และบางครั้งไม่สามารถสังเกตได้เนื่องจากถูกควบคุมไม่ให้แสดงออกมา (พฤติกรรมภายใน)

1.2 ความหมายของจริยธรรม

ทิตนา แคมมณี (2542, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นลักษณะทางสังคม หลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วยลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสังคมนั้น พฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้น ผู้มีจริยธรรมสูง คือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย

พระราชวรมนี (2522, หน้า 218) อ่างใน ยาชา มะหะมาน (2557, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิต การใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิตทุกแง่ ทุกด้าน ทุกระดับทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านปัญญาอย่างถูกต้อง

รัตติ ทองดี (2550, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นการประพฤติดี ปฏิบัติชอบ อันเป็นสิ่งที่ทุกคนควรประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น อันจะก่อให้เกิดความสุขความเจริญในสังคม และจะต้องใช้ปัญญาในการรับรู้ สังเกตและเข้าใจในสถานการณ์เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้เหมาะสมกับสภาพสังคม เพื่อปรับตัวในการประพฤติปฏิบัติให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี

วคิน เพิ่มทรัพย์และวิโรจน์ ชัยมูล (2548, หน้า 230) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นแบบแผนความประพฤติ หรือความมีสามัญสำนึกต่อสังคมในทางที่ดี โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับกลุ่มสังคมหรือการยอมรับในสังคมนั้น ๆ เป็นหลัก โดยส่วนใหญ่จริยธรรมจะเกี่ยวข้องกับการคิดและการตัดสินใจได้ว่าสิ่ง ไหน ควร - ไม่ควร ดี - ไม่ดี ถูก - ผิด

สิวลี ศิริไล (2551, หน้า 23) ได้กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เอง ได้แก่ ความเป็นผู้มีปัญญาและเหตุผลที่ทำให้มนุษย์ มีมโนธรรมและรู้จักไตร่ตรองแยกแยะความดี ซึ่งถูกผิด ควร ไม่ควร

จากที่นักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษา ได้นำเสนอความหมายของจริยธรรมไว้อย่างหลากหลาย จึงพอจะสรุปความหมายของจริยธรรมได้ว่าเป็นการแสดงออกทางการประพฤติภายใต้กฎเกณฑ์หรือหลักการ รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ควร ไม่ควร เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.3 ความหมายของพฤติกรรมจริยธรรม

กรมวิชาการ (2523, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมจริยธรรมว่าเป็นพฤติกรรมกรกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูก หรือ ผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความเข้าใจในเหตุผลของความ ถูกต้อง ดีงาม และความพึงพอใจที่จะนำจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2524, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมจริยธรรมว่าเป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่สังคมนิยม ชมชอบ หรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมฝ่าฝืนในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้นส่งผลโดย ตรง ต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม

ยาชา มะหะมาน (2557, หน้า15) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมจริยธรรมว่าเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงการประพฤติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ที่มีผลต่อตนเองและสังคมให้เกิดความสงบสุข

จากที่นักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษา ได้นำเสนอความหมายของพฤติกรรมจริยธรรมไว้อย่างหลากหลาย จึงพอจะสรุปความหมายของพฤติกรรมจริยธรรมได้ว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่บนฐานของความถูกต้องเหมาะสม รู้ว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ อะไรถูกอะไรผิด เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือหลักการที่สังคมยอมรับได้ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก

1.4 ลักษณะของพฤติกรรมจริยธรรม

พฤติกรรมจริยธรรมเป็นพฤติกรรมด้านความรู้สึกหรือด้านคุณลักษณะ โดยบุษกร เชี่ยวจินดา กานต์ (2560, หน้า 17-18) อธิบายว่า พฤติกรรมจริยธรรมมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. **พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอารมณ์หรือความรู้สึก** มีอยู่ในทุกคน เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการแสดงออกให้ปรากฏหรือสังเกตได้ของพฤติกรรมนี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์แวดล้อม ถ้าผู้แสดงพฤติกรรมรู้ว่าถูกสังเกตหรือมีเจตนาในการแสดงออกแฝงอยู่แล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกอาจอยู่ในรูปของการเสแสร้งตามสภาวะแวดล้อมในช่วงเวลาของการแสดงออก และเจตนาของผู้แสดงออกนั้น

2. **พฤติกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล** ไม่อาจลอกเลียนหรือถ่ายทอดสู่กันได้โดยง่าย เมื่อบุคคลพัฒนาไปตามรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจนถึงขั้นสูงสุดของการพัฒนาแล้ว จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงในเวลาสั้น ๆ เพราะได้กลายเป็นลักษณะเฉพาะตนของบุคคลนั้นไปแล้ว ในขณะที่เดียวกันการตัดสินใจว่าพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลในสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใดถูกหรือผิด แบบเดียวกับการตัดสินใจว่า $2+3 = 5$ ถูกหรือผิด ในพฤติกรรมด้านความรู้ความคตินั้นจะทำได้ในทันที นอกจากจะตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์ปกติหรือมาตรฐานของกลุ่มสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อหาข้อสรุปออกมาว่าพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์นั้น ๆ เป็นที่พึงปรารถนาในสังคมนั้นหรือไม่ และเมื่อสังคมเปลี่ยนไปหรือต่างสังคมกัน เกณฑ์ปกติหรือมาตรฐานย่อมเปลี่ยนไป ผลการตัดสินใจเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่ก็อาจเปลี่ยนไปได้เช่นกัน

3. **พฤติกรรมที่มีทิศทางการแสดงออกได้สองทาง** คือตรงข้ามและคู่กันเสมอ เช่น ชื่อสัตย์ คู่และตรงข้ามกับ คดโกง เป็นต้น อาจเรียกกันง่าย ๆ ว่าทิศทางบวกหรือลบและโดยทั่วไปทิศทางบวกจะเป็นที่พึงปรารถนาบ่อยครั้งกว่าทิศทางลบ เช่น รัก ชอบ ขยัน อดทน ชื่อสัตย์ เป็นต้น แต่ในบางครั้งสังคมก็ต้องการทิศทางลบเหมือนกัน เช่น เกลียตอบายมุข ไม่ชอบเที่ยวเตร่ รังเกียจความสกปรก ความไม่เป็นระเบียบหรือรังเกียจยาเสพติด เป็นต้น

4. **พฤติกรรมที่อาจเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างกันได้ในความเข้ม** เช่น รักก็จะมีรักมากรักน้อย ขยันก็จะมีขยันมากขยันน้อย ดังนั้น แม้ว่าบุคคลสองคนจะมีความรู้สึกหรืออารมณ์ในขณะใดขณะหนึ่ง หรือลักษณะประจำตัวเช่นเดียวกัน ก็อาจแตกต่างกันได้ในความเข้มนี้ ลักษณะนี้เปรียบได้กับพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิดที่มีรู้มากรู้น้อย เข้าใจมากเข้าใจน้อย

5. **พฤติกรรมที่บุคคลจะเกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ขึ้นมาโดยมีเป้าหมายเสมอ** จะเกิดขึ้นลอย ๆ ไม่ได้ เป้าหมายนี้อาจเป็นคน สัตว์ สิ่งของหรือสภาวะใด ๆ ก็ได้ เช่น บุคคลจะเกิดอารมณ์รักเกิดความขยัน เกิดความขี้เกียจขึ้นมาลอย ๆ ไม่ได้ จะต้องมีความหมาย เช่น รักเพื่อน ถ้าเปลี่ยนจากเพื่อนคนหนึ่งเป็นอีกคนหนึ่ง อาจเปลี่ยนจากรักมากเป็นรักน้อยหรือเกิดไปเลยก็ได้

1.5 องค์ประกอบของจริยธรรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 25-26) กล่าวถึงองค์ประกอบจริยธรรมว่ามี 3 ประการ ประกอบไปด้วย

1. องค์ความรู้ด้านความรู้ (Moral Reasoning) ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผลของความถูกต้องดีงาม โดยกระบวนการคิด

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกรู้สึก (Moral Attitude and Belief) ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใสเกิดความนิยมยินดี

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำหรือไม่กระทำในสถานการณ์แวดล้อมต่างกัน เชื่อว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการกระทำนั้นมาจากส่วนประกอบทั้ง 2 ประการข้างต้น และบางส่วนอาจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยาบางประการของบุคคลนั้น ๆ หรือความรุนแรงบีบบังคับสถานการณ์ที่รุมเร้าบุคคลนั้นอีกด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524, หน้า 2-3) อธิบายว่าจริยธรรมของมนุษย์ประกอบไปด้วย ความรู้เชิงจริยธรรม เจตคติเชิงจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม สามารถสรุปเป็นรายละเอียดได้ดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม คือ การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดี ควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลว ควรดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสม หรือไม่มากนักเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้ทางด้านกฎเกณฑ์ ทาง สังคมและศาสนาส่วนใหญ่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้ได้ตั้งแต่แรกเกิดโดยเฉพาะในช่วงอายุ 2-10 ปี จะได้รับ การปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

2. เจตคติเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น ๆ แต่บางคนในสถานการณ์ที่ปกติ อาจมีเจตคติที่แตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ เจตคติเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นมีความหมายอย่างกว้างขวางกว่าความรู้ เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะเจตคติเชิงจริยธรรมมีคุณสมบัติที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมได้อย่างแม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคล

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม คือ การที่บุคคลใช้เหตุผลที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจจะมีการ

กระทำที่คล้ายคลึงกันได้ และบุคคลที่กระทำเหมือนกัน อาจมีเหตุผลเบื้องต้นในการกระทำและระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม คือ การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้น การแสดงพฤติกรรมอันฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ ของจริยธรรม ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดีและเลวของบุคคลนั้น ส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของคนในสังคม

จากที่นักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษา ได้นำเสนอองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ จึงพอจะสรุปได้ว่าจริยธรรมสามารถแยกออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านปัญญา องค์ประกอบด้านอารมณ์และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมหรือการกระทำ

1.6 ลักษณะสำคัญของจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

Ruggiero (1988, p 121 – 122) อธิบายว่าการปลูกฝังค่านิยมทางศีลธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็น ค่านิยมที่สำคัญของการพัฒนาจริยธรรม ประกอบไปด้วย

1. การเห็นคุณค่าของผู้อื่น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้เกิดการปฏิบัติตน การเข้าไปมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างให้เกียรติและเห็นคุณค่า
2. ความตรงไปตรงมา เป็นการปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ด้วยความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ จะทำให้การปฏิบัติต่อผู้อื่นไม่เท่าเทียมกัน
3. ความยุติธรรม เป็นการปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ บนพื้นฐานของกฎกติกาอย่างเดียวกัน
4. ความเอื้ออาทร เป็นการเอาใจใส่ในความสนใจ ความต้องการ ความจำเป็น และความทุกข์ความสุขของคนอื่น โดยพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้นั้นต้องการ
5. มีกฎที่ทรงคุณค่า บุคคลควรมีหลักการประจำใจว่า จงปฏิบัติต่อผู้อื่นประดุจดังที่ท่านต้องการให้คนอื่นปฏิบัติต่อตนเอง ต้องมีเมตตา สามารถเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ พร้อมให้ความร่วมมือ ใจกว้าง มีความอดทนอดกลั้น มีความเป็นมิตร มีจรรยาบรรณ

6. ควบคุมตนเองได้ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง ไม่แสดง การกระทำที่ไร้เหตุผล

อุบลรัตน์ โพธิ์พัฒนชัย (2545, หน้า 9) จริยธรรมมีลักษณะสำคัญประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ สัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความสุภาพอ่อนโยน ความเคารพในความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น ความอดทน ความสุภาพอ่อนโยน รู้จักเสียสละ และความรักสามัคคี

ลำดวน เกษรสุนทร (2526, หน้า 46) อธิบายคุณลักษณะทางจริยธรรมไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง การตั้งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ

2. ความมีระเบียบ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎระเบียบ แบบแผน มารยาท กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม

3. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบอย่างตรงไปตรงมา และอย่างเหมาะสมที่กาย วาจา และใจ ต่อดตนเองและสังคมโดยรวม

4. ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง หมายถึง การควบคุมความประพฤติ ปฏิบัติให้ ถูกต้อง และเหมาะสมตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ที่บ้านเมืองกำหนดไว้

5. ความยุติธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง เที่ยงธรรม และชอบด้วยเหตุผล ไม่ลำเอียง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง

6. ความเสียสละ หมายถึง การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว การแบ่งปันให้ผู้ที่ควรได้รับ การช่วยเหลือทั้งทางกำลังกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา

7. ความมีเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการนำปัญญามาพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่เป็นคนหุนเหิน เชื่อคนง่าย รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณและรู้จักกาลเทศะ

8. ความรักชาติ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อความเป็นเอกราชของชาติของตน

9. ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรักใคร่ ความสงสาร โดยคิดปรารถนาจะช่วยให้ ผู้อื่นพ้นทุกข์และเป็นสุข

10. ความสามัคคี หมายถึง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความรักใคร่ปรองดองและความร่วมมือร่วมใจ การช่วยกันทำช่วยกันคิดหรือการแสดงออกซึ่งความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมกันทำงาน โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ดุจเดือน พันธุนาวิน (2551, หน้า 11) กล่าวว่าจริยธรรมเป็นระบบของการทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำให้พฤติกรรมหลายพฤติกรรมมีความเกี่ยวข้องกับจริยธรรม และได้เสนอแนะของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไว้ดังนี้ ประการที่หนึ่ง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักศาสนา ทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดี ชดเชยให้จิตใจอ่อนโยน และส่งเสริมให้ช่วยเหลือส่วนรวม ดังนั้นการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาเหล่านี้ จึงจัดเป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรม เช่น พฤติกรรมรักษาศีล พฤติกรรมให้ทาน พฤติกรรมการปฏิบัติธรรม พฤติกรรมเบญจธรรม และการทำสมาธิ เป็นต้น ประการที่สอง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นพฤติกรรมตามคุณธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงามและสำคัญ สมาชิกในสังคมควรยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม พฤติกรรมกลุ่มนี้มีเป็นจำนวนมาก เช่น พฤติกรรมความซื่อสัตย์ พฤติกรรมประหยัด พฤติกรรมสามัคคี พฤติกรรมความรับผิดชอบ เป็นต้น ประการที่สาม พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การกระทำเพื่อส่วนรวม สังคมหรือตามหลักการขั้นสูง เพื่อจรรโลงไว้ซึ่งความสงบสุขร่มเย็นของประชาชนส่วน ใหญ่ในสังคม เช่น พฤติกรรมการเคารพกฎหมาย พฤติกรรมเคารพสิทธิ

มนุษย์ชน พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมอุทิศตนในการทำงาน เป็นต้น ประการที่สี่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการกระทำที่ต้องการให้บังเกิดผลดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม เช่น พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมตนเอง พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีในองค์กร เป็นต้น ประการที่ห้า พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้รางวัล ส่งเสริมผู้อื่นและ พฤติกรรมลงโทษผู้อื่นอย่างยุติธรรม เช่น พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของ หัวหน้าต่อลูกน้อง พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของ ผู้ปกครองและ พฤติกรรมการดูแลสั่งสอนอบรมของครูแก่นักเรียน เป็นต้น

จากที่นักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษา ได้นำเสนอลักษณะสำคัญของจริยธรรมและ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยมีการนำข้อมูลลักษณะสำคัญของจริยธรรมและ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมดังกล่าวมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลลักษณะพฤติกรรมจริยธรรมอันพึงประสงค์ ของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ได้จากการสอบถามคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้เป็นทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบไปด้วย

- 1) ความรับผิดชอบ หมายถึง การมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนหรือภาระ ที่ได้รับมอบหมายของตน ด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพตามความมุ่งหมาย พร้อมทั้งจะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการให้ความร่วมมือกับหมู่ คณะในการทำงาน
- 2) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผน มารยาท กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงาม ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่น
- 3) ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่แสดงถึงความมุ่งมั่นพยายาม ไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรค ฝ่าฝืนเพื่อให้บรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างจริงจังและร่วม กิจกรรมกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจ เป็นผู้ที่รู้จักศึกษา ค้นคว้าและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 4) ความเสียสละมีน้ำใจ หมายถึง การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การแบ่งปันให้ผู้ที่ควรได้รับความช่วยเหลือ ทั้งทางร่างกาย กำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญา
- 5) ความมีสัมมาคารวะ หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำที่แสดงออกอย่างนุ่มนวล มี กิริยาวาจาไพเราะ รู้กาลเทศะ การแสดงความเคารพนับถือมีสัมมาคารวะกับอาจารย์และบุคคลทั่วไป ยอมรับฟังความคิดเห็น ให้เกียรติและปฏิบัติตนอย่างอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ที่อาวุโสกว่า

2. การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2552, หน้า 23) ได้อธิบายความหมายของกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์ฉลาดลึกซึ้ง สามารถเข้าใจตนเองและเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องระหว่างสิ่งมีชีวิตของตนกับสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลกมากขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้นด้วย

ทิพย์วดี เหลืองกระจ่าง (2554, หน้า 48) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ว่าเป็นการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตที่ดี โดยการพัฒนาตนทั้งทางด้านศีล(พฤติกรรม) สมาธิ (จิตใจ) และปัญญา

วิภาดา พินลา (2559, หน้า 1436) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ว่าเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมของครูที่มุ่งเน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้สัมผัส รับรู้ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสู่ความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เติบโตตามศักยภาพของผู้เรียนยุคใหม่ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

นรา ตรีธัญญา (2558, หน้า 37) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนาว่าเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมของมนุษย์ในทางพระพุทธศาสนา จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกรรม และเรื่องสิกขา โดยเรื่องกรรม เป็นเรื่องของพฤติกรรมของมนุษย์ ส่วนเรื่องสิกขาเป็นเรื่องการพัฒนาพฤติกรรม

พระมหาวิระพงษ์ สิงห์ครุฑ (2557, หน้า 24) ได้อธิบายความหมายของกระบวนการเรียนรู้แบบพุทธะว่าเป็นการพัฒนาตนให้เป็นคนดีของสังคม โดยผ่านกระบวนการฝึกตนทั้งด้านพฤติกรรม (ศีล) ด้านจิตใจ (สมาธิ) และด้านความรู้ (ปัญญา) เป็นกระบวนการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดปัญญาเห็นแจ้งตามความเป็นจริง

พระศักดิ์ดา งานหมั่น (2561, หน้า 5) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรู้ตามหลักพุทธศาสตร์ว่าเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาร่างกาย จิตใจ และปัญญา เน้นวิธีการเรียนรู้ การค้นพบด้วยตนเอง การประเมินตนเองและปรับปรุงแก้ไขผลแห่งการปฏิบัตินั้นเป็นนิจ โดยมีครูเป็นกัลยาณมิตร คอยชี้แนะแนวทาง ช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเป็นเลิศด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญาในศตวรรษที่ 21

จากที่นักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษา ได้นำเสนอความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนว พุทธศาสตร์ไว้อย่างหลากหลาย จึงพอจะสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สัมผัส รับรู้ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการบูรณาการผสมผสานหลักการและแนวคิดทางพระพุทธศาสนาและพุทธวิธีการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ชั้นเรียน โดยมีผู้สอนปรับตนเป็นผู้ที่มีกัลยาณมิตรคอยชี้แนะแนวทาง เพื่อรังสรรค์ผู้เรียนสู่การเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เต็มตามศักยภาพทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2.2 พุทธศาสนากับการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสนานั้นเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งนราตรีธัญญา (2558, หน้า 37 – 38) อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์ในทางพุทธศาสนาจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกรรมและเรื่องสิกขา แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ พฤติกรรมมนุษย์ (กรรม) และสิกขา (การพัฒนาพฤติกรรม)

1. พฤติกรรมในพระพุทธศาสนา หรือ กรรม เป็นการกระทำทุกอย่างของมนุษย์ที่ปรากฏและไม่ปรากฏออกมาภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการกระทำทางกาย วาจา และจิตใจ เช่น ความรู้สึนึกคิดต่าง ๆ ที่ปรุงแต่งภายใน โดยการกระทำดังกล่าวจะต้องมีเจตนาเป็นแรงผลักดันให้เกิดการกระทำ จึงจะจัดว่าเป็นกรรม หรือพฤติกรรมในทางพระพุทธศาสนา (พระเทพเวที ป.อ.ปยุตโต, 2534 อ้างถึงใน นราตรีธัญญา, 2558, หน้า 37) โดยพฤติกรรมในทางพระพุทธศาสนาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ พฤติกรรมทางกาย หรือ กายกรรม ได้แก่ การกระทำทางกายต่าง ๆ พฤติกรรมทางวาจาหรือวจีกรรม ได้แก่ การพูด การสื่อสาร การเขียน หนังสือต่าง ๆ พฤติกรรมทางจิตหรือมโนกรรม ได้แก่ ความคิด ความเห็น ความเชื่อ การยึดถือ ทศณคติ และค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว มีเจตนาเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทางด้านต่าง ๆ เจตนาจึงเปรียบเสมือนแรงหรือพลังผลักดันให้เกิดพฤติกรรม หากมีตัณหาเข้ามาประกอบกับเจตนาเข้ามาประกอบกับเจตนา จะทำให้เกิดผลจากการกระทำให้เกิดปัญหา หรือสร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ถ้ามีฉันทะเข้ามาประกอบเจตนา พฤติกรรมก็จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ตนเองและผู้อื่น สิ่งที่มาประกอบเข้ากับเจตนาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรม ฉันทะและตัณหาเกิดจากปัญญาและอวิชชาเป็นมูลเหตุ ปัญญาและอวิชชาเป็นผลมาจากวิธีการคิด การใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการผลของการคิดก็จะเกิดปัญหา แต่ถ้า

วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ผลของการคิดก็จะเกิดวิชา ดังนั้น วิธีคิดเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาหรือวิชา

2. การพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์หรือศึกษา การพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ตามหลักพุทธศาสนา มีกระบวนการพัฒนาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก เป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านความคิดความเชื่อที่ถูกต้อง ซึ่งในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า สัมมาทิฐิ ให้เกิดขึ้นกับบุคคลก่อนที่จะเข้าสู่การพัฒนา และขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนการพัฒนาหรือขั้นศึกษา เป็นขั้นที่เน้นการฝึกตามหลักไตรสิกขา ได้แก่ ศีล เป็นการฝึกอบรมกาย วาจา สมาธิ เป็นการฝึกอบรมใจและปัญญา เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

2.3 หลักธรรมพุทธศาสนาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ มีการนำหลักธรรมสำคัญทางพุทธศาสนา 4 หลักธรรมมาสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ประกอบไปด้วยหลักปรัโตโฆสะ หลักโยนิโสมนสิการ หลักสัมปหังสนา หลักวิมังสาและหลักภาวนา 4 ซึ่งหลักธรรมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักปรัโตโฆสะ

ปรัโตโฆสะนั้น พระพรหมคุณาภรณ์ (2552, หน้า 621 – 633) อธิบายว่าเป็นเสียงจากผู้อื่น การกระตุ้นหรือชักจูงจากภายนอก เช่น การสั่งสอน แนะนำ การถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร ข้อเขียน คำชี้แจง อธิบาย การเรียนรู้จากผู้อื่นในสิ่งที่ต้องการจากบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตร ซึ่งกัลยาณมิตร เป็นหลักธรรมในทางพุทธศาสนาที่นำมาใช้เชื่อมโยงให้บุคคลติดต่อกับโลกทางสังคมอย่างถูกต้อง เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อันเป็นปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนามนุษย์ กัลยาณมิตร หมายถึง บุคคลผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่จะสั่งสอน แนะนำ ชี้แจง ชักจูง ช่วยบอกช่วยสอน หรือเป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นดำเนินไปในแนวทางแห่งการฝึกฝนอบรมอย่างถูกต้อง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรจะต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นคนดี มีปัญญาและมีคุณธรรม เข้าใจหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ ดังนี้

1) ปิโย หมายถึง น่ารัก เป็นการเข้าถึงจิตใจ สร้างความรู้สึกสนิทสนม เป็นกันเอง ชวนให้ผู้เรียนอยากเข้าไปปรึกษาไตร่ตรอง

2) ครู หมายถึง นำเคารพ มีความประพฤติควรแก่ฐานะ ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้

3) ภาวนีโย หมายถึง น่ายกย่อง น่าเจริญใจ เป็นผู้รู้จักจริง ทรงภูมิปัญญา และเป็นผู้ฝึกฝน ปรับปรุงตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นที่น่ายกย่องควรเอาอย่าง ทำให้ศิษย์เอ่ยนามและรำลึกถึงด้วยความซาบซึ้ง มั่นใจและภาคภูมิใจ

4) วตตา จ หมายถึง รู้จักพูดให้ได้ผล พูดเป็น รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

5) วจนกฺขโม หมายถึง ทนต่อถ้อยคำ คำล่วงเกิน วิพากษ์วิจารณ์ พร้อมทั้งจะรับฟัง คำปรึกษา ซักถามแม้จุกจิก ตลอดจนคำล่วงเกิน และคำตักเตือนวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ อดทนฟังได้ ไม่เบื่อหน่าย ไม่เสียอารมณ์

6) คมภีรณจ กถิ กุตตา หมายถึง แกล้งเรื่องเล็กได้ การกล่าวชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ที่ลึกซึ้ง ซับซ้อนให้เข้าใจได้และสอนศิษย์ให้ได้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

7) โน จฏฐาเน นิโยชเย หมายถึง ไม่ชักจูงไปในทางเสื่อมเสียหรือเรื่องเหลวไหล ไม่สมควร

2. หลักโยนิโสมนสิการ

พระพรหมคุณาภรณ์ (2552, หน้า 669 - 671) ได้อธิบายว่า โยนิโสมนสิการ ประกอบด้วย โยนิโส กับคำว่า นมสิการ โยนิโส มาจากคำว่า โยนิ ซึ่งแปลว่าต้นเหตุ ต้นเค้า แหล่งเกิดปัญหา อุปาย วิถีทาง ส่วนมนสิการ แปลว่า การทำในใจ การคิดคำนึง นึกถึง ใส่ใจ พิจารณา เมื่อรวมเข้าเป็น โยนิโสมนสิการ จึงแปลว่า การทำในใจโดยแยบคาย ซึ่งเป็นหลักของการคิดที่ทำให้มนุษย์มีความสามารถที่ รู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะ วิธีคิดหาเหตุปัจจัย สืบค้นจากต้นเหตุตลอดทางจนถึง ผลสุดท้ายที่เกิดแยกแยะเรื่องออกให้เห็นตามสภาวะที่เป็นจริง คิดตามความสัมพันธ์ที่สืบทอดจากเหตุ โดยไม่เอาความรู้สึกอุปทานของตนเองเข้าไปจับ ในที่สุดก็จะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมด้วยวิธีการแห่งปัญญา โยนิโสมนสิการจึงเป็นปัจจัยภายในของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึก ใช้ความคิดให้รู้จักคิดอย่างถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบ คิดอย่างวิเคราะห์ ไม่มองเห็นสิ่งต่าง ๆ อย่างตื้น ๆ ผิวนั้น เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างปัญญา ไม่ใช่ตัวปัญญา แต่เป็นเหตุให้เกิดปัญญา มีองค์ประกอบ 4 ส่วน ประกอบไปด้วย

1) อุบายมนสิการ แปลว่า คิดหรือพิจารณาโดยอุบาย คือ คิดอย่างมีวิธี หรือคิดถูกวิธี หมายถึง คิดถูกวิธีที่จะให้เข้าถึงความจริงสอดคล้องเข้าแนวลัทธิจะทำให้หยั่งรู้สภาวะลักษณะและสามัญลักษณ์ของสิ่งทั้งหลาย

2) ปณณสิการ แปลว่า คิดเป็นทาง หรือคิดถูกทาง คือคิดได้ต่อเนื่องเป็นลำดับ จัดลำดับได้ หรือมีลำดับ มีขั้นตอน แล่นไปเป็นแถวเป็นแนว หมายถึง ความคิดเป็นระเบียบตามแนวเหตุผล ไม่ยุ่งเหยิงสับสนกระโดดไปกระโดดมา ทั้งนี้รวมทั้งความสามารถที่จะขัดความนึกคิดเข้าสู่แนวทางที่ถูกต้อง

3) การณมนสิการ แปลว่า คิดตามเหตุ คิดค้นเหตุ คิดตามเหตุผล หรือคิดอย่างมีเหตุผล หมายถึง การคิดสืบค้นตามแนวความสัมพันธ์สืบทอดกันแห่งเหตุปัจจัย พิจารณาสืบสาวหาสาเหตุให้เข้าใจถึงต้นเค้าหรือแหล่งที่มาซึ่งส่งผลต่อเนื่องมาตามลำดับ

4) อุปาทกมนสิการ แปลว่า คิดให้เกิดผล คือ ใช้ความคิดให้เกิดผลที่พึงประสงค์ เล็งถึงการคิดอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงการคิดการพิจารณาที่ทำให้เกิดกุศลกรรม เช่น ปลุกเร้าให้เกิดความเพียร การรู้จักคิดในทางที่ทำให้หายกลัว ให้หายโกรธ การพิจารณาที่ทำให้มีสติ หรือทำให้จิตใจเข้มแข็งมั่นคง

พระพรหมคุณาภรณ์ (2552, หน้า 676 - 727) ได้กล่าวว่า วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เป็นการนำเอาโยนิโสมนสิการมาใช้ในทางปฏิบัติ หรือ โยนิโสมนสิการที่เป็นภาคปฏิบัติการ โดยมีหลักการเพื่องม่งสกัดหรือกำจัดอวิชชาโดยตรง หรือเพื่องม่งสกัดหรือบรรเทาตัณหา โยนิโสมนสิการที่มุ่งกำจัดอวิชชาโดยตรงนั้น ตามปกติเป็นแบบที่ต้องใช้ ในการปฏิบัติธรรมจนถึงที่สุด เพราะทำให้เกิดความเข้าใจตามเป็นจริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตรัสรู้ ส่วนโยนิโสมนสิการแบบสกัดหรือบรรเทาตัณหา มักใช้เป็นข้อปฏิบัติขั้นต้น ๆ ซึ่งมุ่งเตรียม พื้นฐานหรือพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมให้เป็นผู้พร้อมสำหรับการปฏิบัติขั้นสูงขึ้นไป เพราะเป็นเพียงขั้นขัดเกลาจิตใจ แต่โยนิโสมนสิการหลายวิธีใช้ประโยชน์ได้ทั้ง 2 อย่าง คือ ทั้งกำจัดอวิชชาและบรรเทาตัณหาไปพร้อมกันโดยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการพอประมวลเป็นแบบใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยเป็นการพิจารณาปรากฏการณ์ที่เป็นผล ให้รู้จัก สภาวะที่เป็นจริง หรือพิจารณาปัญหาหาหนทางแก้ไขด้วยการค้นคว้าหาสาเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ส่งผลสืบทอดกันมา การคิดในลักษณะที่มองไปยังผลกระทบที่เกิดขึ้น เรียกว่า การคิดแบบปัจจัยสัมพันธ์ ส่วนการคิดในลักษณะที่มองย้อนสืบสาวไปยังสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ขึ้น เรียกว่า การคิดแบบสืบสาวหรือตั้งคำถาม

2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ เป็นการคิดที่มุ่งให้มองและให้รู้จัก สิ่งทั้งหลายตามสถานะของมันเองอีกแบบหนึ่งในทางธรรม มักใช้พิจารณาเพื่อให้เห็นความไม่เป็นแก่นสารหรือความไม่เป็นตัวตนที่แท้จริงของสิ่งทั้งหลาย ให้คลายยึดมั่นถือมั่นในสมมติบัญญัติ โดยเฉพาะการพิจารณาสัตว์บุคคลเป็นเพียงการประชุมกันเข้าองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เรียกว่า ชันธ์ 5 และขันธ์ 5 แต่ละอย่างก็เกิดขึ้นจากส่วนประกอบย่อยต่อไปอีก

3) วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์ เป็นการมองอย่างรู้เท่าทันความเป็นของสิ่งทั้งหลาย ซึ่งจะต้องเป็นอย่างนั้น ๆ ตามธรรมดาของมันเอง ในฐานะที่มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากเหตุปัจจัย ต่างปรุงแต่งขึ้นจะต้องเป็นไปตามเหตุปัจจัย วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์นี้แบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่หนึ่ง คือ รู้เท่าทันและยอมรับความจริง และขั้นที่สอง คือ การแก้ไขและทำการไปตามเหตุปัจจัย

4) วิธีคิดแบบอริยสัจ เป็นวิธีคิดหลักที่สามารถครอบคลุมวิธีคิดแบบอื่น ๆ ได้ทั้งหมด วิธีคิดแบบนี้มีลักษณะทั่วไป 2 ประการ คือ เป็นวิธีคิดตามเหตุผลและต้องกำหนดรู้และทำความเข้าใจปัญหาให้เข้าใจชัดเจนและคิดแก้เหตุของปัญหาให้ตรงจุด ตรงเรื่อง ตรงตามความมุ่งหมาย ไม่ฟุ้งซ่านออกไปเรื่องอื่น และต้องเป็นการแก้ไขที่ปฏิบัติได้จริง วิธีคิดแบบแก้ปัญหามาตรฐาน 4 นี้ประกอบด้วย 1. การกำหนดปัญหา 2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา 3. จุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นภาวะสิ้นปัญหา และ 4. วิธีปฏิบัติเพื่อแก้ไขสาเหตุและเพื่อบรรเทาภาวะหรือสิ้นปัญหา

5) วิธีคิดแบบอรรถสัมพันธ์ เป็นการพิจารณาให้เข้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมหรือหลักการกับอรรถหรือความมุ่งหมาย เป็นความคิดที่มีความสำคัญมาก ในเมื่อจะลงมือปฏิบัติธรรมหรือทำการตามหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้ผลตรงตามความมุ่งหมาย ไม่กลายเป็นการกระทำที่คลาดเคลื่อน ในการกระทำตามหลักการใด ๆ ก็ตามจะต้องเข้าใจ ความหมายและความมุ่งหมายของหลักการนั้น ๆ ว่าปฏิบัติไปเพื่ออะไร หลักการนั้นกำหนดวางไว้ เพื่ออะไร จะนำไปสู่ผลหรือเป้าหมายใดบ้าง ทั้งจุดหมายสุดท้ายปลายทางและเป้าหมายระหว่างที่จะส่งทอดไปยังหลักการข้ออื่น ๆ ความเข้าใจถูกต้องในเรื่องหลักการและความมุ่งหมายนี้นำไปสู่การปฏิบัติถูกต้อง เป็นไปเพื่อจุดหมายที่ต้องการ วิธีคิดแบบอรรถสัมพันธ์จึงเป็นวิธีคิดพิจารณาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการหรือแนวทางที่ประพฤติปฏิบัติกับจุดหมายหรือเป้าหมายก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง เพื่อที่ว่าเมื่อปฏิบัติจริงแล้วจะได้บรรลุความสำเร็จ

6) วิธีคิดแบบเห็นคุณโทษและทางออก เป็นการมองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง ซึ่งเน้นการยอมรับความจริงตามสิ่งนั้น เป็นอยู่ทุกแห่ง ทุกด้าน ทั้งด้านดีและด้านเสีย

7) วิธีคิดแบบคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม หรือการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สอยหรือบริโภค เป็นวิธีคิดแบบสกดหรือบรรเทาตัณหา ชัดเกลากิเลสหรือตัดทางไม่ให้เกิดกิเลสเข้ามา ครอบงำจิตใจ การคิดแบบนี้ใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเกี่ยวข้องกับการบริโภคใช้สอยปัจจัย 4 คุณค่านี้น่าจะแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ คุณค่าแท้ เป็นคุณค่าหรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลาย ในแง่สนองความต้องการของชีวิตโดยตรง และคุณค่าเทียม เป็นประโยชน์ที่มนุษย์พอกเสริม ตีค่า เพื่อสนองความรู้สึกของตนเอง

8) วิธีคิดแบบเร่งเร้าคุณธรรม เป็นวิธีคิดที่เอาประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตมาปรุงแต่งไปในทางที่ดีงาม เป็นประโยชน์ เป็นกุศล เพื่อปลุกเร้าให้เกิดกำลังในการที่จะประพฤติ ปฏิบัติในทางที่ดีงามต่อชีวิต การคิดตามวิธีนี้มีความสำคัญทั้งในแง่ที่ทำให้เกิดความคิดและการกระทำที่ดีงาม เป็นประโยชน์ในขณะนั้น และในแง่ที่ช่วยแก้ไขนิสัยความเคยชินของจิตที่ได้สั่งสมไว้แต่เดิม พร้อมกับการสร้างนิสัยความเคยชินที่ดีงามให้แก่จิตใจไปในเวลาเดียวกัน

9) วิธีคิดแบบอยู่กับปัจจุบัน เป็นการคิดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติในปัจจุบันโดยไม่เพ้อฝัน เลื่อนลอยกับเรื่องราวในอดีตหรืออนาคต แต่เป็นการนำเรื่องราวในอดีต ปัจจุบันหรืออนาคต มาพิจารณาวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

10) วิธีคิดแบบวิภาษวาท เป็นการคิดแจกแจงหลาย ๆ แง่มุม หรือการคิดแตกประเด็น จนครบทุกด้าน เพื่อประกอบการตัดสินใจ เช่น การจำแนกตามความเป็นจริง การจำแนกตามลำดับ เหตุปัจจัย การจำแนกตามความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัย การจำแนกตามเงื่อนไข การจำแนกทางเลือก หรือความเป็นได้อื่น ๆ

3. หลักสัมปหังสนา

พระครูสกลธรรมสาธก (กิตติสมปนโน) และพระครูโสภาสนนทกิตติ (2559, หน้า 74) อธิบายว่า สัมปหังสนา หมายถึง ซลอมใจให้แหล่มขึ้น ร่าเริง เบิกบาน ฟังไม่เบื่อและเปี่ยมด้วยความหวังเพราะมองเห็นคุณประโยชน์ที่จะได้รับการปฏิบัติ และทางที่จะก้าวหน้าบรรลุผลสำเร็จยิ่งขึ้นทำให้บรรยากาศในที่นั่ง ๆ สดชื่นแจ่มใส (พระมหาปริชา สาเส็งและคณะ, 2560, หน้า 31) อาจกล่าวสั้น ๆ ว่า แจ่มแจ้ง จูงใจ หาญกล้า ร่าเริง หรือ ชี้ชัด เชิญชวน คึกคัก เบิกบาน (อุทัย วรเมธีศรีสกุลและคณะ, 2561, หน้า 77)

4. หลักวิมังสา

วิมังสาถือเป็น 1 ใน 4 หลักธรรมย่อยของอิทธิบาท 4 ธรรมแห่งการทำงานหรือทำสิ่งใด ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ พระธรรมปิฎก (2546, หน้า 842 - 846) อ้างถึงใน กิตติชัย สุธาสิโนบล (2555, หน้า 40) อธิบายว่า วิมังสาเป็นการไตร่ตรอง พิจารณาหรือใช้ปัญญาในการประกอบกิจการงาน รู้จักคิดหาข้อบกพร่องหรือหนทางที่จะทำให้กิจการนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมาย กิจการงานที่จะสำเร็จลงได้นั้น จะต้องมีการพิจารณาแผนงานให้ถี่ถ้วน มีการวางแผนเป็นขั้นตอน แล้วดำเนินการไปตามลำดับขั้น ถ้าเราทำงานที่ใหญ่เกินไปเมื่อเทียบกับเวลาและความสามารถแล้ว งานอาจล้มเหลวได้ ทั้งนี้เราอาจจะต้องพิจารณาว่างานที่กำลังกระทำอยู่นั้น ทำเพื่ออะไร สำคัญกว่าอะไร สิ่งใดต้องทำก่อน สิ่งใดต้องทำหลัง เมื่อเสร็จงานชิ้นนี้แล้วจะทำอะไรต่อไป เมื่อไม่เสร็จตามกำหนดเวลาหรือไม่เสร็จครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ จะแก้ไขอย่างไร เรื่องเหล่านี้จะต้องพิจารณา ไตร่ตรองหาหนทางแก้ไขไว้ก่อน

5. หลักภาวนา 4

นรา ตริธัญญา (2558, หน้า 46) และพระพรหมคุณาภรณ์ (2546, หน้า 18 - 20) อ้างถึงใน กิตติชัย สุธาสิโนบล (2555, หน้า 41) ได้อธิบายว่า ภาวนา 4 หมายถึง การทำให้เจริญ ทำให้เป็น ทำให้มีขึ้น หรือฝึกอบรม หรือพัฒนา ซึ่งภาวนานี้เป็นคำหนึ่งที่มีความหมายใช้แทนกันได้กับ สิกขา มี 4 ประการ ประกอบด้วย

1) กายภาวนา การพัฒนากาย คือ การมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือวัตถุ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะการใฝ่เรียนรู้ ที่เป็นพฤติกรรมการแสดงออกถึงความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึก ความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดเผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) ศิลภาวนา การพัฒนาศีล คือ การมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม คือ การมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีพฤติกรรมตั้งมั่นในความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ โดยตั้งอยู่ในวินัย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยดี และมีอาชีพสุจริต ไม่ใช้กาย วาจา และอาชีพในทางที่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนเสียหาย แต่ใช้เป็นเครื่องพัฒนาชีวิตของตนและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างสรรค์สังคมส่งเสริมสันติสุข

3) จิตภาวนา การพัฒนาจิต คือ การทำจิตให้เจริญงอกงามขึ้นในคุณธรรม ความดีงาม ความเข้มแข็งมั่นคง และความเบิกบานผ่องใสสงบสุข ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะความมุ่งมั่นใน การทำงานที่เป็นพฤติกรรมแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม พยายามทุ่มเทกำลังกายกำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

4. ปัญญาภาวนา การพัฒนาปัญญา คือ การฝึกอบรมเจริญปัญญา การเสริมสร้างความรู้ ความคิดความเข้าใจ ให้รู้จักคิด รู้จักพิจารณา รู้จักวินิจฉัย รู้จักแก้ปัญหาและรู้จักจัดทำดำเนินการต่าง ๆ ด้วยปัญญาวิริยธรรม ซึ่งมองดูรู้เข้าใจเหตุปัจจัย มองเห็นสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริงหรือตามที่มีนเป็น ปราศจากอคติ และแรงจูงใจแอบแฝง เป็นผู้ที่กิเลสครอบงำบัญชาไม่ได้ ให้ปัญญาเจริญพัฒนาจนรู้ เข้าใจ หยั่งเห็นความจริง เป็นอยู่ด้วยปัญญารู้เท่าทัน เห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะ บรรลุถึงความ บริสุทธิ์ปลอดพ้นจากกิเลสสิ้นเชิง มีจิตใจเป็นอิสระสุขเกษมไร้ทุกข์

2.4 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2552, หน้า 4-5) ได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบพุทธ ไว้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างศรัทธา (Confidence)

ขั้นที่ 2 ขั้นปัญญาวุฒิธรรม (Virtues Conducive to Growth)

ขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาปัญญา (Wisdom Development)

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและประยุกต์ใช้ (Improve and Implementation)

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินผล (Conclusion and Evaluation)

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2555, หน้า 20) ได้นำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณา การตามแนวพุทธ ไว้ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย

1. ขั้นสร้างศรัทธาและเสนอปัญหาข้อสงสัย เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเชื่อและ ความรู้สึกซาบซึ้ง ซึ่งเกิดจากความมั่นใจในเหตุผลเท่าที่รู้เห็น มั่นใจว่าเป็นไปได้ มีคุณค่า และมั่นใจว่า สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย การสวดมนต์ ฝึกสมาธิในลักษณะ ต่าง ๆ และทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ได้ทดลองปฏิบัติจนประจักษ์ความรู้จริง ด้วยตนเอง ด้วยการสนทนา อภิปราย ถามคำถาม เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน พร้อมทั้งเตรียมบุคลิกภาพครู ที่เป็นกัลยาณมิตร สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน แสดงความรัก ความเมตตา ความจริงใจต่อผู้เรียน

พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เรียน เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา (ปรโตโฆสะ)

2. **ขั้นสังเกต** เป็นขั้นที่ผู้เรียนเก็บรายละเอียดของสิ่งที่ตนเองสงสัย และนักเรียนร่วมกันอภิปรายและกำหนดหลักการ กฎเกณฑ์ในการเรียน เตรียมกิจกรรมการเรียน แบ่งกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่จะใช้ในการเรียนรู้

3. **ขั้นสัมผัส** เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ในการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบวนการคิด

4. **ขั้นสำรวจ** เป็นขั้นที่นักเรียนใช้กระบวนการคิดเพื่อมองหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ความเกี่ยวข้องของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่อยู่รอบตัว เพื่อพัฒนาไปสู่การมองแบบองค์รวม

5. **ขั้นสืบค้น** เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดโดยแยกคาบ (โยนิโสมนสิการ) ในการพัฒนาผ่านกิจกรรมการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง สืบเสาะหาความรู้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการกลุ่ม การศึกษานอกสถานที่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดบันทึกข้อมูล การแก้ปัญหาตามแนวทางอริยสัจ การเรียนรู้อย่างมีความสุขและมีความหมาย พร้อมทั้งอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับความรู้ข้อคิดเห็น ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนนำเสนอผลงานที่เกิดจากการทำกิจกรรม

6. **ขั้นสังสมปัญญาและลงข้อสรุป** เป็นขั้นที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมให้ชำนาญ ใช้กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติเพื่อสังสมประสบการณ์และปัญญา นำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ เพื่อสะท้อนความเป็นจริงตามธรรมชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงผลงาน และปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในเชิงเนื้อหาที่เรียนและในเชิงของการเชื่อมโยงกับหลักพุทธธรรม ผ่านกิจกรรมร้องเพลงสรุปบทเรียน อภิปรายสรุป หรือจัดทำเป็นแผ่นพับ แผนที่ความคิด (Mind map) หรือโครงงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น

7. **ขั้นประเมินผลและประยุกต์ใช้** เป็นขั้นที่ผู้เรียนประเมินชิ้นงาน ทำแบบฝึก แบบทดสอบ หรือจัดเก็บผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน และปรับปรุงพัฒนางาน เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จำลองหรือชีวิตจริง สู่ความสำเร็จด้วยความพอใจ ความเพียรพยายามกระตือรือร้น จิตใจจดจ่อและใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญให้รอบคอบ

ฐิติวัธส์ สุขป้อม (2557, หน้า 64 - 65) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธี โดยมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. รักที่จะเรียนรู้ (หลักฉันทะ) หมายถึง มีความตระหนักและเจตคติที่ดี คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมของบัณฑิต ในสังคมปัจจุบัน

2. มุ่งสู่กระบวนการคิด (หลักโยนิโสมนสิการและการคิดแบบสัมมาทิฐิ) หมายถึง กระบวนการเสริมสร้าง พัฒนาการกระบวนการคิด สาเหตุ วิธีการแก้ไขปัญหา

3. มิมิตรคอยชี้แนะ (หลักกัลยาณมิตร) หมายถึง ใช้หลักกัลยาณมิตรเพื่อนช่วยเพื่อนในการแก้ไขปัญหาและเผชิญปัญหา โดยเสนอทางเลือกและคิดหาทางเลือกที่เหมาะสม

4. ฝึกแยกแยะปัญหา (หลักอริยสัจ 4 การเผชิญสถานการณ์) หมายถึง การฝึกให้สามารถวางแผนแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยผ่านกระบวนการบทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

5. พัฒนาความเป็นผู้นำ (พรหมวิหาร) หมายถึง ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม ผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแสดงออกซึ่งความมีคุณธรรม จริยธรรม

6. ผสมผสานการประเมินผล (หลักวิมังสา) หมายถึง การวัดประเมินผลและสรุปผล การปฏิบัติกิจกรรมแก้ปัญหาจากสถานการณ์ ตรวจสอบผลงาน สรุปผลการกระทำและสรุปการแก้ปัญหา จากการร่วมอภิปรายกลุ่ม

นรา ตรีธัญญา (2558, หน้า 17-18) ได้นำเสนอขั้นตอนการเรียนการสอนตามแนวพุทธศาสน์ไว้ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นสร้างศรัทธาและเสนอข้อเท็จจริง (ปรโตโมสะ) โดยการตรวจสอบและให้ความรู้พื้นฐานที่สำคัญหรือจำเป็น ให้ความรู้ใหม่แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการที่เกิดจากการสัมผัสทางกาย (ตาหูจมูกลิ้นกาย) ผ่านสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

2. ขั้นสะท้อนคิด (โยนิโสมนสิการ) การคิดหาเหตุในด้านการมีจุดหมายความเป็นไปตามลำดับขั้นตอนความสัมพันธ์ของเงื่อนไขจำเป็นและประโยชน์ที่เกิดขึ้น

3. ขั้นค้นพบหลักการ (สัมมาทิฐิ) นำกระบวนการคิดที่ได้จากขั้นสะท้อนคิดมาสรุปเป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการเพื่อสร้างความเชื่อและความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาได้ถูกต้อง

4. ขั้นสู่กระบวนการเรียนรู้ (ไตรสิกขา) เป็นการอภิปรายวิเคราะห์ตามหลักทางสายกลางในด้านปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือวัตถุและทางสังคม (ศีล) ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม (สมาธิ) และด้านความรู้ความเข้าใจความจริงตามหลักเหตุผล (ปัญญา) จากนั้นจึงมีการอภิปราย

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มย่อยและมีการนำเสนอผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

5. ชั้นประเมินผลและประยุกต์ใช้ (ภาวนา 4) เป็นประเมินผลงานกลุ่มในด้านแนวทางปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมกายภาพ (กายภาวนา) ด้านทักษะทางสังคม (ศีลภาวนา) ด้านคุณธรรม (จิตภาวนา) และด้านความรู้ความเข้าใจความจริงตามหลักเหตุผล (ปัญญาภาวนา) จากนั้นจึงมีการคัดเลือกผลงานกลุ่ม แล้ววางแผนและนำผลงานที่ได้คัดเลือกไปฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกเวลาเรียน

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2550, หน้า 6-7) ได้นำเสนอกระบวนการพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ไตรสิกขา 3 ประการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การฝึกฝนอบรมในด้านความประพฤติระเบียบวินัย ความสุจริตทางกายวาจาและอาชีวะ เรียกว่า อธิศีลสิกขา (ศีล)

ขั้นที่ 2 การฝึกฝนอบรมทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพ สมรรถภาพและสุขภาพของจิต เรียกว่า อธิจิตตสิกขา (สมาธิ)

ขั้นที่ 3 การฝึกฝนอบรมทางปัญญา ให้เกิดความรู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้ความเป็นไป ตามเหตุปัจจัยที่ทำให้แก้ไขปัญหไปตามแนวทางเหตุผล รู้เท่าทันโลกและชีวิต จนสามารถทำจิตใจให้บริสุทธิ์ หลุดพ้นจากความยึดติดถือมั่นในสิ่งต่าง ๆ ดับกิเลส ดับทุกข์ได้ เป็นอยู่ด้วยจิตใจอิสระ ผ่องใสเบิกบาน เรียกว่า อธิปัญญาสิกขา (ปัญญา)

มณฑา ชุ่มสุคนธ์และคณะ (2557, หน้า 168) ได้นำเสนอ โมดูลการเรียนรู้ที่ยึดหลักพุทธวิธีการสอน 4 วิธี คือ

- 1) การอธิบาย สนทนา ชักถามให้เข้าใจชัดเจน (สันทสนนา)
- 2) ทำการสาธิตให้ยอมรับและปฏิบัติตาม (สมาทปนา)
- 3) เเชิญสถานการณ์ เพื่อปลูกเร้าให้เกิดความกระตือรือร้น (สมุตเตชนา)
- 4) แข่งขันเกมให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานกับการปฏิบัติ (สัมปหังสนา)

วิภาดา พินลา (2559, หน้า 1439) ได้นำเสนอกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์สำหรับครูสังคมศึกษา ซึ่งมีกระบวนการละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นร่างกาย เป็นการให้ผู้เรียนรับรู้สิ่งเร้าภายนอก ผ่านการสัมผัสทางด้านร่างกาย ผู้สอน น ช่าง ภาพ เหตุการณ์ (กรณีศึกษา) วีดิทัศน์หรือเล่านิทานเกี่ยวกับธรรมะที่จะเรียน โดยผู้เรียนร่วมกันอภิปราย หรือให้ผู้เรียนออกมาเล่าเรื่องราวเคยประสบเหตุการณ์ดังกล่าวหรือไม่ ให้เพื่อน

ๆ ฟังในห้องเรียน เพื่อให้พิจารณา ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น แล้ววางแผนแนวทางในการแก้ปัญหา และเห็นคุณค่าของการแก้ปัญหาอย่างถูกต้องต่อไป

ขั้นที่ 2 รวบรวมจิตใจ เป็นการให้ผู้เรียนระลึกอยู่กับลมหายใจ ด้วยการทำสมาธิ 5-10 นาที แล้ว ผู้สอนอธิบายถึงกฎ ระเบียบ วินัยทั้งทางกาย และวาจาในชั้นเรียน จากนั้นบอกถึงหลักการหรือข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เช่น หลักการของหลักกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักกรรม นั้น ๆ ก่อน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์สติปัญญา เป็นการให้ผู้เรียนแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จากการทำใบงาน เพื่อฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล โดยให้ค้นหาข้อเท็จจริงในเอกสาร ตำรา หนังสือประเภทต่าง ๆ ป้ายนิเทศ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแหล่งความรู้ด้านเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ ทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นต่าง ๆ จากนั้นผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนองานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มอื่น ๆ เกี่ยวกับประเด็นหัวข้อปัญหา หรืออุปสรรค หาสาเหตุของปัญหา หลักกรรมที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันอันเป็นแนวทางในการแก้ไข้ปัญหา

ขั้นที่ 4 ทบทวนสังคม เป็นการให้ผู้เรียนตรวจสอบความคิดเพื่อนำไปปฏิบัติ โดยการให้ผู้เรียน แบ่งกลุ่ม โดยต้องคณะและความสามารถเป็นกลุ่ม 5-6 คน ตั้งคำถามกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนมี ส่วนร่วมในการตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงก่อนนำไปใช้

สุนน อมรวิวัฒน์ (2513, หน้า 47 – 48) ได้นำเสนอแนวของการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา โดยประกอบด้วยขั้นตอนในการศึกษา 3 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ศิล เป็นการควบคุมให้ผู้เรียนอยู่ในระเบียบวินัยทั้งทางกาย และวาจาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเป็นปกติ พร้อมทั้งจะเรียน

ขั้นที่ 2 สมาธิ เป็นการให้ผู้เรียนรวบรวมจิตใจ ความคิดให้แน่วแน่เป็นจุดเดียว ผู้เรียนตัดสิ่งรบกวนอื่น ๆ ออกจากความคิดและจิตใจ

ขั้นที่ 3 ปัญญา เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้สมาธิ การมีจิตแน่วแน่ ทำความเข้าใจปัญหา แก้ไขปัญหา จน เกิดความรู้แจ้ง เข้าใจ แก้ปัญหาได้ เกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญาญาณขึ้นในตนเอง มีมโนทัศน์ในเรื่องนั้นได้ถูกต้อง ตามเป็นจริง

จากการศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์พบว่า มีนักวิชาการ นักวิจัยและนักการศึกษาหลากหลายท่านได้นำเสนอขั้นตอนการเรียนรู้ไว้ ซึ่งล้วนแล้วแต่นำมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ข้างต้นมาทำการสังเคราะห์ได้ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย

1. สร้างศรัทธา (ปรโตโฆสะ)

เป็นขั้นเสริมสร้างผู้เรียนเพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยการทบทวนชีวิต ทบทวนบทเรียน ผ่านกระบวนการสุนทรียสนทนา อภิปรายเชิงสร้างสรรค์ คำถามปลายเปิด เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนแสดงความเป็นกัลยาณมิตร สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน ออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เหมาะสม เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา

2. สืบเสาะพัฒนาปัญญา (โยนิโสมนสิการและสัมปหังสนา)

เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดโดยแยกแยะ (โยนิโสมนสิการ) ในการพัฒนาองค์ความรู้ ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสรรค์สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ กระบวนการกลุ่ม การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

3. ประมวลองค์ความรู้ (วิมังสา)

เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ จากนั้นผู้เรียนแสดงผลการสืบเสาะพัฒนาปัญญา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งชั้นเรียน และสะท้อนคิดร่วมกัน

4. นำไปปรับใช้ (ภาวนา 4)

เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำเสนอการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยบูรณาการหลักพุทธธรรม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรม ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง

แจ่มจันทร์ เทศสิงห์และพวงแก้ว สารโคก (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาล

ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.1 มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูงและเพิ่มขึ้นจากก่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญมี โททำและคณะ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองรูปแบบพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้าน วิจารณ์ญาณ ด้านพฤติกรรมและด้านบุคลิกภาพ นักศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรนิภา จันทน์น้อย (2560) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทาง จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยไทย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมรวมทั้ง ได้รับการฝึกทำโครงการมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

พรรณพิไล ศรีอาภรณ์และคณะ (2556) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิง ประสพการณ์ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในระยะหลังคลอดของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 คน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วม กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติเชิงจริยธรรมก่อนและหลังได้รับกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสพการณ์ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลัง เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสพการณ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วม กิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีสุตา งามขำและมธุรดา บรรจงการ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับมาก

สาคร พรหมโคตร (2555) ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย กลุ่มตัวอย่าง 379 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความ รับผิดชอบ ด้านความมีเมตตากรุณา ด้านความเสียสละ และ ด้านความสามัคคี ตามลำดับ

อัศนี วันชัยและคณะ (2560) ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงาน จริยธรรมและการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ โครงงานคุณธรรมและการสะท้อนคิด นักศึกษามีคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมทุกด้านสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

ประชากร

ประชากร

ประชากรที่ผู้วิจัยในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 28 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ โดยได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการวัดจริยธรรมของนักศึกษาพบว่านักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันน้อย อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป อีกทั้งยังจะสามารถพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในชั้นเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือด้วยตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ จำนวน 6 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง
2. แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม เป็นแบบวัดแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ด้าน ทั้งหมด 25 ข้อคำถาม

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียดเนื้อหาและระยะเวลา ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงรายละเอียดของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ที่	เรื่อง	เวลา(ชั่วโมง)
1	พฤติกรรมฉันพฤติกรรมเธอ	2
2	จริยศาสตร์ของศาสนาและบุคคลสำคัญ	2
3	ละครชีวิต	4
4	ถูกผิดขึ้นอยู่กับอะไร ?	2
5	ความเป็นครู-ความเป็นศิษย์	4
6	ปัญหาจริยศาสตร์	2
รวม		16

ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ จากหนังสือ วารสาร บทความเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 ศึกษาเอกสาร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา ผลการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) ใน ส่วนของรายวิชา 300-11005 จริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ (Ethics for Quality of Life in Modern World) 2 (2-0-4) รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาเลือก

1.4 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 16 ชั่วโมง โดยที่องค์ประกอบของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน

ประกอบไปด้วย ขั้นที่ 1 สร้างศรัทธา ขั้นที่ 2 สืบเสาะพัฒนาปัญญา ขั้นที่ 3 ประมวลองค์ความรู้ และ ขั้นที่ 4 นำไปปรับใช้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ใบความรู้ ใบกิจกรรมและใบงาน

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้าง นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ในการสร้างเครื่องมือเพื่อหาคุณภาพของแผน ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวทางในการประเมินคุณภาพจากเอกสาร เกี่ยวกับการประเมินกิจกรรมการสอน โดยกำหนดหัวข้อ ให้สอดคล้องกับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ ซึ่งทำการประเมิน ที่ละแผน โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน กำหนดระดับการประเมินค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

เมื่อกำหนดระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้ประเมิน ผู้วิจัยได้นำมาคะแนนทั้งหมดมาคิด ค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เพื่อใช้ในการแปลผลความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนำไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่วง โดยทำการปรับปรุงจาก กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์ (2543, หน้า 63) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป คือ มีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป ผู้วิจัยได้นำมาคะแนน ทั้งหมดมาคิด ค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อเพื่อใช้ในการแปลผล พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ยัง

พบว่า ในภาพรวมทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.41 – 4.56 ซึ่งอยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะและคิดเห็นไว้

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 24 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้สำนวนภาษา ความบกพร่องและความเป็นไปได้ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่ประชากร มาทำการปรับปรุงแก้ไขจนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่เป็นประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยศาสตร์ เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

2. แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม เป็นแบบมาตราประเมินค่า 1 ฉบับ จำนวน 5 ด้าน ทั้งหมด 25 ข้อคำถาม ทำการวัดทั้งหมด 3 ระยะ คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 แผน เรียบร้อยแล้ว

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดค่าคะแนนโดยปรับปรุงจากกนกทิพย์ พัฒนาพัฑฒ์ (2543, หน้า 63) ได้ดังนี้

- 5 หมายถึง นักศึกษาได้ประพฤติทุกครั้ง
- 4 หมายถึง นักศึกษาประพฤติบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง นักศึกษาประพฤติบางครั้ง
- 2 หมายถึง นักศึกษาประพฤตินาน ๆ ครั้ง
- 1 หมายถึง นักศึกษาไม่เคยประพฤติ

ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดระดับเกณฑ์การประเมินแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม โดยทำการปรับปรุงจาก Best (1986, p 182) ได้ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในสร้างแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม จากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาเอกสาร คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา ผลการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) ในส่วนของรายวิชา 300-11005 จริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ (Ethics for Quality of Life in Modern World) 2 (2-0-4) รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาเลือก

2.3 ดำเนินการสร้างแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม เป็นแบบมาตราประเมินค่า

2.4 นำแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 0.86

2.5 นำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

2.6 นำแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา ชั้นปีที่ 2 จำนวน 24 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้สำนวนภาษา และความบกพร่อง

2.7 นำผลการวัดพฤติกรรมจริยธรรมที่ทดลองใช้ (Try Out) มาวิเคราะห์แบบวัดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป โดยผลการวิเคราะห์แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมที่ผู้วิจัยทำการเลือกมานั้นมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.27-0.79

2.8 นำแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคำนวณจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยผลการวิเคราะห์แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

2.9 นำแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม ที่ผ่านการวิเคราะห์และคัดเลือกเรียบร้อยแล้วนั้น ไปใช้กับนักศึกษาที่เป็นประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียน วิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ จำนวน 16 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัย จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างไว้ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สร้างศรัทธา

ขั้นที่ 2 สืบเสาะพัฒนาปัญญา

ขั้นที่ 3 ประมวลองค์ความรู้

ขั้นที่ 4 นำไปปรับใช้

2. วัดพฤติกรรมจริยธรรม ผู้วิจัยใช้แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมทดสอบนักศึกษาชั่วโมงที่ 2 ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ชั่วโมงที่ 1 ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 และชั่วโมงสุดท้ายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมดมาทำการรวบรวม สรุปข้อมูล เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบไปด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ค่าอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วย บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสะท้อนคิดของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์เนื้อหา พรรณนา สรุปและอภิปราย ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงสภาพความเป็นจริงที่พบในการทำวิจัย ข้อดี-ข้อเสีย ปัญหา ข้อบกพร่องตลอดจนข้อค้นพบและข้อคิดเห็นใหม่ๆ ที่เป็นผลการสะท้อนจากตัวนักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อผู้วิจัยและการจัดการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาปัญหา อุปสรรคและข้อสรุปเพื่อหาแนวทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนในการดำเนินการครั้งต่อไปและนำเสนอในรูปแบบของงานวิจัย

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์

2.1 การหาค่าร้อยละ (percent) (เชษฐภูมิ วรรณไพศาล, 2563, หน้า 423) ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการที่สนใจ}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช, 2553, หน้า 125) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	x	แทน ข้อมูลแต่ละตัวในชุดข้อมูล
	N	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช, 2553, หน้า 127) ใช้สูตรดังนี้

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน ข้อมูลแต่ละตัว
	X ²	แทน ข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นดังนี้

3.1. การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) โดยใช้สูตรในการวิเคราะห์ ตามแนวทางของ (วรรณิ แกมเกตุ, 2555, หน้า 219-221) ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
$\sum R$	แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

- +1 = ถ้าแน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1 = ถ้าแน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability)

3.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552, หน้า 152) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนรายข้อ
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนรวม

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาความเชื่อมั่นนั้น เกียรติสุตา ศรีสุข (2552, หน้า 144) อธิบายว่า Garrett เสนอว่า

ถ้ามีคะแนนตั้งแต่ 0.00 - 0.20 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นต่ำมาก

ถ้ามีคะแนนตั้งแต่ 0.21 - 0.40 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นต่ำ

ถ้ามีคะแนนตั้งแต่ 0.41 - 0.70 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นปานกลาง

ถ้ามีคะแนนตั้งแต่ 0.71 - 1.00 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

4. การแปลผลข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการแปลผลของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. แปลผลความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม ถูกต้องสมบูรณ์ของกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปทำการปรับปรุงแก้ไข และนำไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ เพื่อใช้ในการแปลผลความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่วง โดยทำการปรับปรุงจาก กนกทิพย์ พัฒนาพิภพ (2543, หน้า 63) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง ความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

2. แปลผลความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปทำการปรับปรุงแก้ไข และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence) ดังที่ วรรณิ แกมเกตุ (2555, หน้า 219-221) อธิบายว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าสามารถวัดวัตถุประสงค์ข้อนั้นจริง

3. แปลผลระดับพฤติกรรมจริยธรรม โดยผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาจากการทดสอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 มารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเทียบเกณฑ์ระดับคุณภาพแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย และปรับตามแนวทางของ Best (1986, p 182) ได้ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กล่าวโดยสรุป สำหรับการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ประชากร คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 28 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลก ยุคใหม่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มา ทำการวิเคราะห์ออกมาในรูปแบบร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนคิดและบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลและแสดงผลออกมา ในรูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์
3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70
4. ผลการศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์

โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ ทั้ง 6 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก่อให้เกิดองค์ความรู้แก่นักศึกษา ส่งผลให้เกิดห้องเรียนที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์เป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป นักศึกษาที่มีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันสามารถร่วมกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข สนุกสนาน เกิดวัฒนธรรมในห้องเรียนรูปแบบใหม่ ที่นักศึกษากล้าที่จะแสดงความคิดเห็นและตั้งประเด็นปัญหาหรือข้อคำถามสงสัยต่าง ๆ โดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือและแนะแนวทางในการเรียนรู้ นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ซึ่งในขั้นที่ 1 สร้างศรัทธา (ปรโตโฆสะ) เป็นขั้นเสริมสร้างผู้เรียนเพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยการทบทวนชีวิต ทบทวนบทเรียน ผ่านกระบวนการสุนทรียสนทนา อภิปรายเชิงสร้างสรรค์ คำถามปลายเปิด เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนแสดงความเป็นกัลยาณมิตร

สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน ออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เหมาะสม เพื่อความเจริญงอกงามแห่งปัญญา ขั้นที่ 2 สืบเสาะพัฒนาปัญญา (โยนิโสมนสิการและสัมปหังสนา) เป็นขั้นที่ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดโดยแยกแยะ (โยนิโสมนสิการ) ในการพัฒนาองค์ความรู้ ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะกระบวนการกลุ่ม การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ขั้นที่ 3 ประมวลองค์ความรู้ (วิมังสา) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ จากนั้นผู้เรียนแสดงผลการสืบเสาะพัฒนาปัญญา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งชั้นเรียน และสะท้อนคิดร่วมกัน และขั้นที่ 4 นำไปปรับใช้ (ภาวนา 4) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำเสนอการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยบูรณาการหลักพุทธธรรม

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมทั้ง 6 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีความเหมาะสมเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมาก และในภาพรวมทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.41 – 4.56 ซึ่งอยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด

2. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในช่วงตอนที่ 2 ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนักศึกษา โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม 1 ฉบับ จำนวน 25 ข้อคำถาม เพื่อประเมินผลการวิจัยว่านักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับใด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบ	4.37	0.67	มาก
ด้านความมีระเบียบวินัย	4.46	0.70	มาก
ด้านความขยันหมั่นเพียร	4.80	0.41	มากที่สุด
ด้านความเสียสละมีน้ำใจ	4.76	0.42	มากที่สุด
ด้านความมีสัมมาคารวะ	4.82	0.41	มากที่สุด
รวม	4.64	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แนวพุทธศาสตร์ของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 เมื่อพิจารณา รายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความมีสัมมาคารวะ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 รองลงมา คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ด้านความเสียสละมีน้ำใจ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ด้านความมีระเบียบวินัย มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และด้านความรับผิดชอบ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าร้อยละพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้เรียน	คะแนน (125 คะแนน)	ร้อยละ	เทียบเกณฑ์ร้อยละ 70
1	122	98	ผ่าน
2	94	75	ผ่าน
3	115	92	ผ่าน
4	117	94	ผ่าน
5	113	90	ผ่าน
6	108	86	ผ่าน
7	113	90	ผ่าน
8	118	94	ผ่าน
9	116	93	ผ่าน
10	119	95	ผ่าน
11	114	91	ผ่าน
12	119	95	ผ่าน
13	116	93	ผ่าน
14	117	94	ผ่าน

ผู้เรียน	คะแนน (125 คะแนน)	ร้อยละ	เทียบเกณฑ์ร้อยละ 70
15	111	89	ผ่าน
16	99	79	ผ่าน
17	117	94	ผ่าน
18	116	93	ผ่าน
19	116	93	ผ่าน
20	117	94	ผ่าน
21	119	95	ผ่าน
22	113	90	ผ่าน
23	118	94	ผ่าน
24	121	97	ผ่าน
25	109	87	ผ่าน
26	113	90	ผ่าน
27	113	90	ผ่าน
28	96	77	ผ่าน
รวม	114	91	ผ่าน

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยรวม นักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีคะแนนเฉลี่ย 114 คิดเป็นร้อยละ 91 เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละบุคคล พบว่า นักศึกษาจำนวน 22 คน มีคะแนนร้อยละ 90 ขึ้นไป รองลงมามีนักศึกษาจำนวน 3 คน มีคะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 80 – 89 และนักศึกษาจำนวน 3 คน มีคะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 70 – 79 ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรม โดยมีการวัดพฤติกรรมจริยธรรม ทั้งหมด 3 ครั้ง โดยการวัดครั้งที่ 1 มีการวัดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 มีรายละเอียด ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 1

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบ	3.16	0.79	พอใช้
ด้านความมีระเบียบวินัย	3.55	0.84	มาก
ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.92	0.91	มาก
ด้านความเสียสละมีน้ำใจ	3.94	0.82	มาก
ด้านความมีสัมมาคารวะ	3.83	0.92	มาก
รวม	3.68	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 1 จากแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความเสียสละมีน้ำใจ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รองลงมา คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ด้านความมีสัมมาคารวะ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ด้านความมีระเบียบวินัย มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และด้านความรับผิดชอบ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ตามลำดับ สำหรับการวัดพฤติกรรมจริยธรรมครั้งที่ 2 นั้นผู้วิจัยทำการวัดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 ดังแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 2

พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบ	4.24	0.80	มาก
ด้านความมีระเบียบวินัย	4.28	0.76	มาก
ด้านความขยันหมั่นเพียร	4.58	0.50	มากที่สุด
ด้านความเสียสละมีน้ำใจ	4.67	0.52	มากที่สุด
ด้านความมีสัมมาคารวะ	4.71	0.46	มากที่สุด
รวม	4.50	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 2 จากแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความมีสัมมาคารวะ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 รองลงมา คือ ด้านความเสียสละมีน้ำใจ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ด้านความขยันหมั่นเพียร มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ด้านความมีระเบียบวินัย มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และด้านความรับผิดชอบ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ตามลำดับ สำหรับการวัดพฤติกรรมจริยธรรมครั้งที่ 3 นั้นผู้วิจัยทำการวัดในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 ดังแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 3

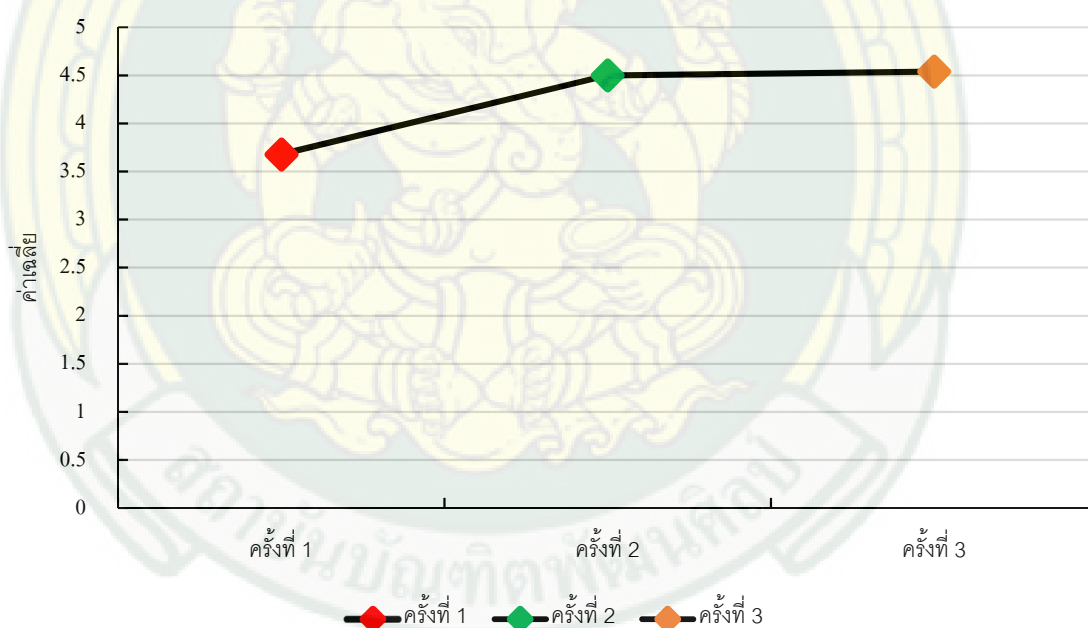
พฤติกรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)	ระดับพฤติกรรมจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบ	4.26	0.75	มาก
ด้านความมีระเบียบวินัย	4.37	0.72	มาก
ด้านความขยันหมั่นเพียร	4.68	0.55	มากที่สุด
ด้านความเสียสละมีน้ำใจ	4.66	0.49	มากที่สุด
ด้านความมีสัมมาคารวะ	4.74	0.50	มากที่สุด
รวม	4.54	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครั้งที่ 3 จากแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความมีสัมมาคารวะ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 รองลงมา คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ด้านความเสียสละมีน้ำใจ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ด้านความมีระเบียบวินัย มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และด้านความรับผิดชอบ มีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามาเปรียบเทียบ ดังแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

การวัดครั้งที่	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
1 (ก่อนเรียน)	3.68	0.86
2 (ระหว่างเรียน)	4.50	0.61
3 (หลังเรียน)	4.54	0.60

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ จากแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยการวัดครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.68 ค่าเฉลี่ยการวัดครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 4.50 และค่าเฉลี่ยการวัดครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 4.54 ซึ่งผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามาเปรียบเทียบ ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

จากภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ จากการวัดทั้งหมด 3 ครั้ง จะเห็นถึงค่าเฉลี่ยที่มีพัฒนาการที่สูงขึ้น

จากการสะท้อนคิดของนักเรียนที่นักศึกษาแต่ละคนสะท้อนคิดผ่านแบบบันทึกการสะท้อนคิด และแลกเปลี่ยน สามารถอธิบายได้ว่านักศึกษามีความความคิดเห็นในประเด็น กิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ สนุกสนาน ไม่จำเจและไม่น่าเบื่อ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ตัดสินใจ ตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น ทุกชุดความคิดที่นักเรียนสะท้อนกลับมายังผู้สอนไม่มีคำตอบที่ผิด การลงมือทำ กิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแนวความคิดกับเพื่อน ซึ่งในหลาย ๆ ครั้งมักได้ข้อคิดเห็นที่เป็นข้อค้นพบใหม่ ๆ ที่ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นต่างคาดไม่ถึง การส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการยอมรับข้อคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 นั้นนักศึกษาให้ความเห็นว่า ยังไม่คุ้นเคยกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลักษณะนี้ แต่ก็ยังอยากที่จะเรียนรู้และร่วมสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเสนอ แม้ว่าเนื้อหาหลาย ๆ เรื่องจะเป็นเรื่องที่เป็นนามธรรม ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อ ๆ มา นักศึกษามีการสะท้อนคิดว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน สามารถนำเอาองค์ความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะการเลือกประพฤติปฏิบัติในวิถีที่เหมาะสมถูกต้องตามกาลเทศะ สามารถมองพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้กว้างหลากหลายมิติมากยิ่งขึ้น รวมทั้งวิเคราะห์ตัดสินปรากฏการณ์ทางสังคมภายในแนวคิดและหลักการที่น่าเชื่อถือได้มากขึ้นกว่า

จากการบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน ล้วนส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้นักศึกษามีความกระตือรือร้น และให้ความสนใจมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมร่วมกัน ในระยะแรกนั้นนักศึกษาไม่มีปฏิสัมพันธ์กันมากนัก อันเป็นผลจากความไม่คุ้นเคยกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แต่เมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการดำเนินไปเรื่อย ๆ ห้องเรียนปฏิบัติการณ์เชิงสร้างสรรค์ที่นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทำให้ตลอดการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาสามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมจริยธรรม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับให้นักศึกษาสามารถดำเนินชีวิตในสังคมโลกาภิวัตน์และก้าวสู่การเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงสังคมและสิ่งแวดล้อม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม พัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมและพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยประชากรที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 28 คน ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ สามารถสรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีจำนวน 6 แผน รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมาก และในภาพรวมทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.41 – 4.56 ซึ่งอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย ขั้นที่ 1 สร้างศรัทธา (ปรโตโฆสะ) ขั้นที่ 2 สืบเสาะพัฒนาปัญญา (โยนิโสมนสิการและสัมปหังสนา) ขั้นที่ 3 ประมวลองค์ความรู้ (วิมังสา) และขั้นที่ 4 นำไปปรับใช้ (ภาวนา 4)
2. การศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า นักศึกษามีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52
3. การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีคะแนนเฉลี่ย 114 คิดเป็นร้อยละ 91

4. การศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามีพัฒนาการที่สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีประเด็นที่สำคัญที่เป็นผลมาจากการวิจัยทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ มาประกอบการนำเสนออภิปรายผลการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีจำนวน 6 แผน รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมาก และในภาพรวมทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.41 – 4.56 ซึ่งอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด อาจเนื่องมาจากการเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ที่มีการบูรณาการวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ การจัดเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง (Collaborative Active Learning) (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2563, หน้า 1) ปรากฏการณ์เป็นฐาน ฉากทัศน์เป็นฐาน การโต้เถียง เป็นต้น เข้ามาช่วยทำให้มีความน่าสนใจ ทำทนายต่อการเรียนรู้และพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทผู้เรียนและลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่ที่มีความหลากหลาย ดังที่ประเวศ วะสี (2546, หน้า 46 – 47) ได้อธิบายไว้ว่า ในการเรียนรู้ใด ๆ จะมีมิติทางจริยธรรมอยู่ในนั้นเสมอ การเรียนการสอนใด ๆ จึงควรเชื่อมโยงบูรณาการมิติทางจริยธรรมให้เห็นความเป็นไปทั้งหมด กระบวนการเหล่านี้จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจริยธรรมให้ดีขึ้น ก้าวสู่การเป็นพลเมืองโลกที่พึงประสงค์ ดังที่วิภาดา พินลา (2559, หน้า 1430) ได้อธิบายไว้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อปลูกฝังจริยธรรมในผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21 เป็นแนวทางสำคัญเพื่อสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนยุคใหม่ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อช่วยเหลือหลอมพฤติกรรมของพลเมืองให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติสืบต่อไป มีขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย ขั้นที่ 1 สร้างศรัทธา (ปรโตโฆสะ) ขั้นนี้จะมุ่งเน้นเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เป็นการทบทวนชีวิตและบทเรียนผ่านกระบวนการสุนทรียสนทนา การอภิปรายเชิงสร้างสรรค์ ร่วมกับคำถามปลายเปิดนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนแสดงความเป็นกัลยาณมิตร มุ่งสร้าง

ปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้เรียน ซึ่งพระพรหมคุณาภรณ์ (2552, หน้า 621 – 633) อธิบายว่าปรโตโฆสะ มุ่งเน้นการเรียนรู้จากผู้อื่นในสิ่งที่ดีงามถูกต้องจากบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตร ซึ่งกัลยาณมิตรเป็น การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อันเป็นปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนามนุษย์ และที่สำคัญในขั้นนี้ยังมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เหมาะสม เพื่อความเจริญงอกงามแห่ง ปัญญาแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับรุ่งลาวัลย์ ละอามคา (2558, หน้า 20) ที่อธิบายว่า การจัดการเรียน การสอนต้องเริ่มต้นและอาศัยศรัทธาเป็นต้นทาง ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล มีปัญญาเป็นตัวควบคุม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และได้ทดลองปฏิบัติจนเกิดความรู้จริงด้วยตนเอง และเกิดศรัทธา คือ มั่นใจ ว่ามีคุณค่า มั่นใจว่าเป็นจริงและสามารถพิสูจน์ได้ การจัดรูปแบบการเรียนการสอนจำกัดให้เป็น ปรโตโฆสะหรือวิธีแห่งศรัทธา มุ่งหมายด้วยหลักที่เรียกว่า กัลยาณมิตร ซึ่งความมีกัลยาณมิตร มีความหมายครอบคลุมทั้งตัวผู้อบรมสั่งสอน เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น รวมทั้งคุณสมบัติ ของครูผู้สอน หลักการ วิธีการ อุปกรณ์ อนุบายต่าง ๆ ขั้นที่ 2 สืบเสาะพัฒนาปัญญา (โยนิโสมนสิการ และสัมปหังสนา) ขั้นนี้ผู้เรียนจะมีใช้กระบวนการคิดโดยแยกคาย (โยนิโสมนสิการ) ในการพัฒนา องค์ความรู้ ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสรรค์สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ กระบวนการกลุ่ม การศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของรุ่งลาวัลย์ ละอามคา (2558, หน้า 27 - 28) ที่ อธิบายว่าการเรียนรู้โดยใช้โยนิโสมนสิการจะเน้นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ สามารถพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ นำพาให้ศิษย์ พัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ คือเป็นการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดสัมมาทิฐิ คือ ความ เห็นชอบ ความเข้าใจที่ถูกต้อง พัฒนาต่อเนื่อง สัมมาญาณ คือ ความรู้จริง รู้แจ้ง อันสอดคล้องกับสัจ ความจริงและพัฒนาสู่สัมมาวิมุตติอันเป็นแก่นการพัฒนามนุษย์ สู่ความสุขที่แท้จริง คือ การมีอิสรภาพ ทั้งภายในและภายนอก อันเป็นอุดมการณ์สูงสุดแห่งการศึกษาที่แท้จริง โยนิโสมนสิการนับเป็น เส้นทางสำคัญในการที่จะเกื้อกูลนำพาให้เกิดการพัฒนาเด็ก เยาวชนควบคู่ไปกับการพัฒนาครู เพราะ แท้จริงนั้นครูกับศิษย์ต้องเรียนรู้และพัฒนาอย่างเกื้อกูล การจัดการศึกษาจึงจะเกิดประสิทธิภาพที่ เป็นไปเพื่อการพัฒนาชีวิตมนุษย์สู่ความสมบูรณ์ สมดุลและยั่งยืนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ในขั้นนี้ บรรยายภาคในชั้นเรียนจะเต็มไปด้วยรอยยิ้ม สนุกสนานจากการปฏิบัติกิจกรรมรวมพลังเป็นกลุ่ม ความสุขที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนมุมมอง การยอมรับวิธีคิดซึ่งกันและกัน การมีส่วนร่วมในการฝึกฝน ฝ่า ประเด็นโจทย์การเรียนรู้หรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่ผู้สอนนำเสนอ ซึ่งเสฐียรพงษ์ วรรณปก (2560, online) ที่อธิบายว่าสัมปหังสนา เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้ฟังรำเริง เบิกบาน ฟังไม่เบื่อ เปี่ยมล้นไปด้วย ความหวัง เพราะมองเห็นคุณประโยชน์ที่ตนพึงได้รับจากการปฏิบัติ เรียกสั้นๆ ว่า “รำเริง” ขั้นที่ 3

ประมวลองค์ความรู้ (วิมังสา) ขั้นนี้ผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ มีการแสดงผลการสืบเสาะพัฒนา ปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งชั้นเรียนและสะท้อนคิดร่วมกันทั้งชั้นเรียน โดยสุณี เวชประสิทธิ์ (2560, หน้า 140) ได้อธิบายว่า วิมังสา จะทำให้บุคคลที่มีแสงสว่างทางปัญญา สามารถมองสิ่งใด ๆ ได้แบบทะลุปรุโปร่ง มองเห็นแนวทางในการกระทำงานนั้นให้สำเร็จได้อย่างราบรื่น มีความสามารถในการเลือกงานที่ดี มีเหตุมีผลในการทำงานได้อย่างรอบคอบ ทำให้ทำงานได้ผลดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Wealth Me Up (2560, online) ที่ได้กล่าวว่า วิมังสาเป็นการทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา ทำให้ได้ ทบทวนตัวเอง ว่าสิ่งที่ได้คิดได้ทำเกิดผลดีผลเสียอย่างไร ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเราเองและเป็นเรื่อง ที่ร่วมคิดร่วมทำกับคนอื่น เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และขั้นที่ 4 นำไปปรับใช้ (ภาวนา 4) ขั้น นี้ผู้เรียนจะมีการนำเสนอการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตประจำวันและแก้ปัญหาในปรากฏการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยบูรณาการหลักพุทธธรรม โดยพระทองสี ญาณธโร (พรมโพธิ์) (2560, หน้า 94) อธิบายว่าภาวนา 4 มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่ง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้จริง ทั้งด้านสัมมาชีพและสัมมาปฏิบัติ เพื่อความสงบสุขของโลกและสังคมส่วนรวม ซึ่งกิตติชัย สุธาสิโนบล (2552, หน้า 6) และ นรา ตรีธัญญา (2558, หน้า 18) ได้อธิบายว่าภาวนา 4 สามารถพัฒนาพฤติกรรม การเรียนทางกายภาพหรือวัตถุ (กายภาวนา) พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะสังคม (ศีลภาวนา) พฤติกรรมทางการเรียนรู้ด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม (จิตตภาวนา) และความรู้ความเข้าใจความจริง ตามหลักเหตุผล (ปัญญาภาวนา) เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางกาย สังคม จิตใจและปัญญา นำไปสู่ความ เป็นผู้มีปัญญา กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ทั้ง 4 ขั้นตอนล้วนส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ โดยเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกคิด สร้างความรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีการบูรณาการหลักธรรมและปรากฏการณ์ทางสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ ซึ่งพระ ธรรมปิฎก (2547, หน้า 123 – 129, อ้างถึงใน จิตวิวิธ สุขป้อม, 2557, หน้า 71) อธิบายว่าการที่ บุคคลจะมีชีวิตที่ดีงาม ประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง จะต้องมีการกระบวนกรฝึกฝนตนเอง ซึ่งหลัก ไตรสิกขาเป็นหลักธรรมแห่งการศึกษาหรือหลักปฏิบัติสำหรับการฝึกอบรมกาย วาจา ใจ ให้เจริญออก งาม ช่วยในการพัฒนาให้บุคคลได้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่า

2. การศึกษาระดับพฤติกรรมจริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า นักศึกษามีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยส่งเสริมพฤติกรรม จริยธรรมของนักศึกษาผ่านวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ที่หลากหลาย ในแต่ละ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษาจะมีโอกาสได้รังสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเอง คู่หูเรียนรู้และ กระบวนการกลุ่ม ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ถูกบูรณาการเป็นส่วนสำคัญให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์และ

นำเสนอยุทธวิธีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการอาศัยมวลประสบการณ์ของผู้เรียน ร่วมกับองค์ความรู้ใหม่ที่ผู้สอนนำเสนอ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเห็นความสำคัญ ตระหนักรู้ ซึมซับ การปฏิบัติทางความคิด การประพฤติปฏิบัติและต่อยอดองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ล้วนเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ภิมย์รัตน์ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏมมีระดับพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาศกร พรหมโคตร (2555) ที่ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเลย ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีสุตา งามขำและมธุรดา บรรจงการ (2563) ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ ประชารักษ์ นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับ มาก

3. การศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครุวิทยาลัยนาฏศิลป์ หลังการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีคะแนนเฉลี่ย 114 คิดเป็นร้อยละ 91 เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้นักศึกษาได้รับการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นบูรณาการองค์ความรู้เดิมกับความรู้ทางจริยศาสตร์ไปใช้ปฏิบัติ การคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาในโจทย์การเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเสนอหรือปรากฏการณ์ทางสังคม โดยใช้เทคนิค รวมพลังเรียนรู้ (Collaborative Learning) เข้ามาเป็นสิ่งสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรม มีการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความศรัทธาเชื่อมั่นและเห็นความสำคัญในบทเรียน เปิดใจ กล้าคิด การทำ การพูดคุยแลกเปลี่ยนภายในชั้นเรียน การสรุปองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน นักศึกษาจึงกล้าที่จะเสนอชุด ความคิดของตน มโนทัศน์และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากการร่วมกันศึกษาเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ล้วน สนับสนุนให้นักศึกษาทั้งหมดมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแจ่ม จันท์ เทศสิงห์และพวงแก้ว สารโภาค (2563) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 95.1 มีพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูงและเพิ่มขึ้นจากก่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

4. การศึกษาพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษามีพัฒนาการที่สูงขึ้น เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมจริยธรรมในทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ที่เน้นกระบวนการร่วมมือร่วมพลังเป็นกลุ่ม ในแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แรก ๆ ผู้เรียนยังไม่คุ้นชินกับกิจกรรมที่เน้นให้เกิดการสร้างสร้งองค์ความรู้ด้วย ตนเองเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมมากนัก ในระยะต่อมาลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไป เรื่อย ๆ อย่างเห็นได้ชัดเจน มีการนำเสนอวิธีคิดที่บ่งบอกถึงความเข้าใจ ตระหนัก การยอมรับตน- เข้าใจตนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกตน โดยเฉพาะพฤติกรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบและความขยันหมั่นเพียรผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่ผู้วิจัยเห็นได้อย่าง ชัดเจน พฤติกรรมเหล่านี้เด่นชัดขึ้นเรื่อย ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลัง ๆ ส่งผลให้พฤติกรรม จริยธรรมของนักศึกษาสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญมี โททำและคณะ (2562) ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองรูปแบบพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านวิจารณ์ญาณ ด้านพฤติกรรมและด้านบุคลิกภาพ นักศึกษามีการพัฒนา พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของพรนิภา จันทรน้อย (2560) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทาง จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยไทย ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมรวมทั้งได้รับการฝึกทำโครงการมี พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัสนี วันชัยและคณะ (2560) ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานจริยธรรมและการใช้เทคนิค การสะท้อนคิดต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ภายหลัง ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานคุณธรรมและการสะท้อนคิด นักศึกษามีคะแนน พฤติกรรมจริยธรรมทุกด้านสูงกว่าก่อนเรียน

จากการอภิปรายผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงว่าการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เป็นการ จัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีระดับพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุดและ มีความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้นักศึกษามีพัฒนาการพฤติกรรมจริยธรรมที่ ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนรู้ควรมีการอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาสามารถแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและคำตอบอย่างทั่วถึงทั้งชั้นเรียน
2. การจัดการเรียนรู้วิชาจริยศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ เป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของมวลประชาที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมอุดมคติ ควรมีการจัดประสบการณ์นอกชั้นเรียนเพื่อเสริมทักษะ ความสามารถและสมรรถนะที่หลากหลายให้แก่นักศึกษา อาทิ จริยธรรมพลเมืองโลก การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การสืบค้นทักษะชีวิต การนำตนเอง การเปลี่ยนแปลงภายในตน (Transformation learning) การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและความงอกงามทางปัญญา
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาจริยศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการสานต่องานของบุคลากรทางการศึกษาภายในวิทยาลัย เพื่อพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
4. การจัดการเรียนรู้ นักศึกษาควรได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ ภาพยนตร์ ปรากฏการณ์ทางสังคมในชุมชน สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น
5. มีการนำชิ้นงานหรือสิ่งที่ได้จากการถอดบทเรียนจากการจัดการจัดการเรียนรู้ นำไปปฏิบัติจริงหรือเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม ในพื้นที่สาธารณะ อาทิ การจัดทำคู่มือในการอบรมครูอาจารย์ตามแนวพุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรตระหนักสม่ำเสมอในฐานะผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นมิตร เอื้ออำนวยต่อการคิด และแลกเปลี่ยนแนวคิดของนักศึกษาในชั้นเรียน

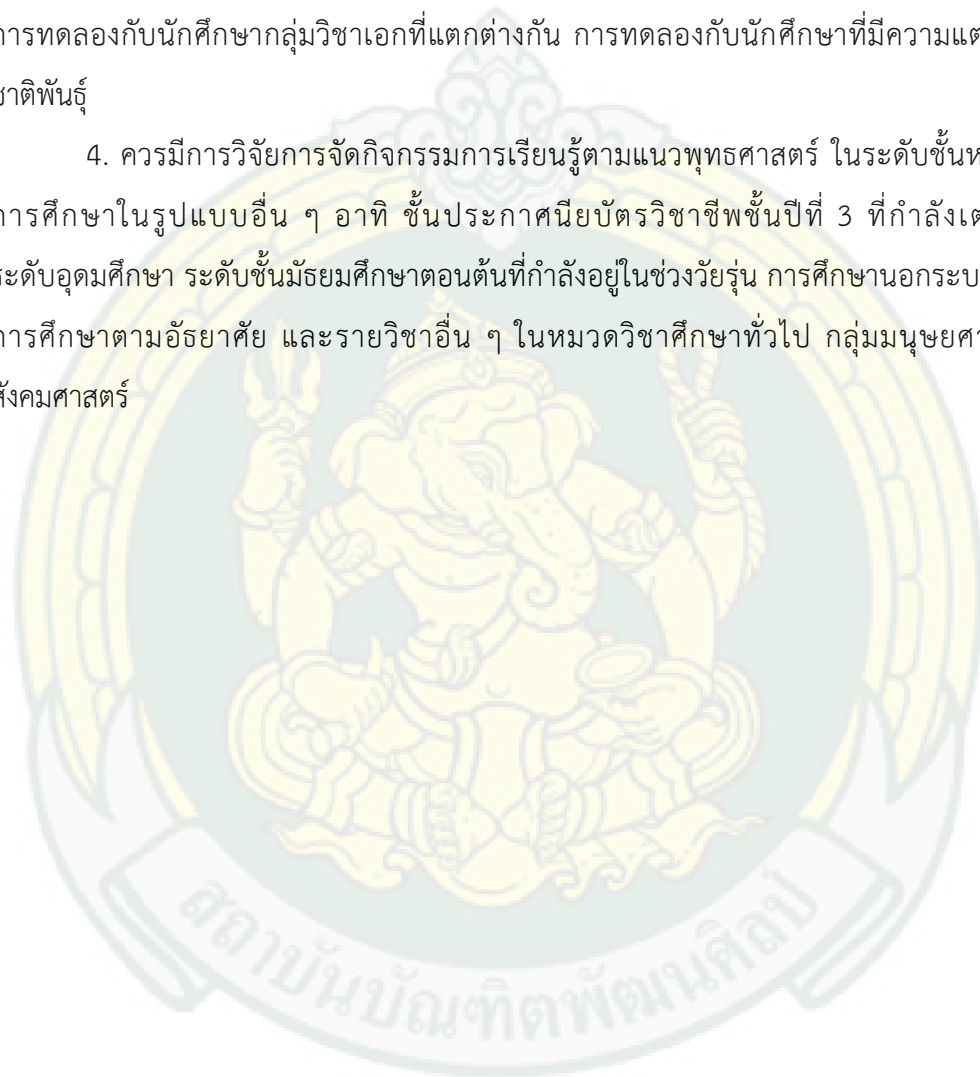
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำตัวแปรต้นอื่น ๆ มาใช้ในการวิจัย อาทิ การจัดการเรียนรู้แบบชักค้ำ การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบ STEAM Education การจัดการเรียนรู้โดยการบริการสังคม เป็นต้น

2. ควรมีการนำตัวแปรตามอื่น ๆ มาใช้ในการวิจัย อาทิ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ความเป็นพลเมืองโลก การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดแก้ปัญหาเชิงอนาคต ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยที่มีการเปรียบเทียบกับนักศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ อาทิ นักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติกับนักศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ การทดลองกับนักศึกษากลุ่มวิชาเอกที่แตกต่างกัน การทดลองกับนักศึกษาที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์

4. ควรมีการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ ในระดับชั้นหรือการจัดการศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ อาทิ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ที่กำลังเตรียมตัวสู่ระดับอุดมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย และรายวิชาอื่น ๆ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณานุกรม

- กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์. (2543). **สถิติเบื้องต้นทางการศึกษา**. เชียงใหม่: ภาควิชาประเมินผลและ
วิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2526). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สยามมกุฎราชวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2523). **แนวทางการทำแผนการสอนหลักสูตรประถมศึกษาและ
มัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ฉบับใช้โรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร**.
กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545). **คู่มือการจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง - ศีลธรรม ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2555). **แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร** (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ตามแนววิถี
พุทธสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครนายก. *วารสารวิชาการ
ศึกษาศาสตร์*, 10(1), 4-6.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2555). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวพุทธ
เพื่อสะท้อนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในบริบทแห่งสังคมไทยยุคปัจจุบัน**
(รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย Research Methodology**. เชียงใหม่: ครองช้างพรินต์ติ้ง
จำกัด.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. (2552). **การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับ
เด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- แจ่มจันทร์ เทศสิงห์และพวงแก้ว สาระโกศ. (2563). การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิด
โรงพยาบาลคุณธรรม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล.
วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, 6(1), 108.

- เชษฐภูมิ วรรณไพศาล. (2563). การวิจัยทางสังคมศึกษา: หลักการและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด.
- จิตติวัตร สุธป้อม. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 15(1), 64 – 71.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2551). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศและต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วัฒนธรรม.
- เต็มศักดิ์ คทาณิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ทิพย์วดี เหลืองกระจ่าง. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2542). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมแห่งชาติแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นรา ตรีธัญญา. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญมี โททำ, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และสัญญา เคนาภูมิ. (2562). รูปแบบพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ*, 14(3), หน้า 65.
- บุษกร เชี่ยวจินดาگانต์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเวศ วะสี. (2546). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสื่อสร้างสรรค์.

พรนิภา จันทรน้อย. (2560). รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา
 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญา
 ดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 เชียงใหม่.

พรนิภา จันทรน้อย. (2560). รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษา
 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญา
 ดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 เชียงใหม่.

พรณพิไล ศรีอาภรณ์และคณะ. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อ
 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในระยะหลังคลอดของ
 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4. *พยาบาลสาร*, 40(1), 74.

พระกองสี ญาณธโร (พรหมโพธิ์). (2560). ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินชีวิตตามหลักภาวนา 4 ใน
 พระพุทธศาสนา. *วารสาร มจร.อุบลปริทัศน์*, 2(3), 94.

พระครูสกลธรรมสาธก (กิตติสมปนโน) และพระครูโอภาสพนทกิตติ. (2559). พระพุทธศาสนาแห่งการ
 เรียนรู้ที่ก้าวล้ำศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 3(1), 74.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). *วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระพรหมคุณาภรณ์. (2552). *พุทธธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย.

พระมหาปรีชา สาเส็ง, สถิตย์ นิยมญาติ, บุญเลิศ ไพรินทร์และกานต์ ศรีวิภาสสถิตย์. (2560).
 ประสิทธิผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตอาสาใน 5 จังหวัดชายแดน
 ภาคใต้. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์
 และสังคมศาสตร์*, 12(3), 31.

พระมหาวิระพงษ์ สิงห์ครุฑ. (2557). ผลการจัดการเรียนการสอนแบบพุทธะ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนรู้ เจตคติต่อการเรียน และทักษะทางสังคม สารพระพุทธศาสนา
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
 วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.

- พระยุพธนา อธิจิตโต. (2560). **วิเคราะห์ปัญหาปัจจุบันเชิงปรัชญา**. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา.
- พระศักดิ์ดา งานหมั่น. (2561). การจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 1(1), 5.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2563). **เอกสารประกอบการบรรยาย เสริมสร้างสมรรถนะออกแบบและเขียนแผน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังอย่าง Easy: New Normal**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://1th.me/A4Oqd>. (29 ตุลาคม 2564).
- มณฑา ชุ่มสุคนธ์. (2557). โมดูลการเรียนรู้ที่ยึดหลักพุทธวิธีการสอนสำหรับเกษตรกรกลุ่มชาวอินทรี เรื่องการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 13(2), 168.
- ยาชา มะหะมาน. (2557). **พฤติกรรมเชิงจริยธรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคยะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์(คอมพิวเตอร์) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัตติ ทองดี. (2550). **ความสามารถในการพยากรณ์ของการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวและอัตมโนทัศน์ กับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รุ่งลาวัลย์ ละอาคา. (2558). รูปแบบการเรียนการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ : เส้นทางแห่งปัญญาเพื่อการพัฒนาครูและศิษย์. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 2(4), 20 – 28.
- ลำดวน เกษตรสุนทร. (2526). **ทัศนคติทางจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสิน เพิ่มทรัพย์และวิโรจน์ ชัยมูล. (2548). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น.
- วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562)**. นครปฐม: วิทยาลัยนาฏศิลป์.

- วิภาดา พินลา. (2559). กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์สำหรับครูสังคมศึกษา เพื่อปลูกฝังจริยธรรมในผู้เรียนยุคศตวรรษที่ 21. *วารสาร Veridian E Journal* ๓ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9(1), 1430 - 1439.
- ศรีสุดา งามขำและมธุรดา บรรจงการ. (2563). พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์. *วารสารสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคเหนือ*, 26(2), 40.
- สาคร พรหมโคตร. (2555). พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 7(21), 23.
- สิวลี ศิริไธ. (2551). *จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุณี เวชประสิทธิ์. (2560). การพัฒนาจริยธรรมพยาบาลด้วยหลักอิทธิบาท 4. *วารสารปรัชญาปริทรรศน์*. 22(1), 140.
- สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช. (2553). สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล. ใน บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ. *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (125-127). กทม.: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2513). *พุทธวิธีสอน* [เอกสารการประชุมทางวิชาการพระพุทธศาสนากับการศึกษาในประเทศไทย]. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2560). *พุทธวิธีสอนในพระไตรปิฎก : หลัก 4 ส. ของพระพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นพระบรมครู*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://1th.me/t9h57>. (29 ตุลาคม 2564).
- อัสนี วันชัย, อัญชลี แก้วสระศรี และ จิตติพร ศรีชะเกตุ. (2560). *ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานจริยธรรมและการใช้เทคนิคการสะท้อนคิดต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล* (รายงานการวิจัย). พิษณุโลก: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์.
- อุทัย วรเมธีศรีสกุล, ขอบ ดีสวนโคก, อนุสรณ์ นางทะราช, สิทธิพล เวียงคำ, สุภาพร บัวช่วยและสาคร ศรีระวรรณ. (2561). *พุทธวิธีเรียนการสอน*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 5(1), 77.
- อุบลรัตน์ โพธิ์พัฒนชัย. (2545). *จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล*. กรุงเทพฯ: บริษัทประชุมการช่าง.
- Wealth Me Up. (2560). *ทำงานสำเร็จด้วยหลัก “อิทธิบาท 4”*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://1th.me/2Gyzb>. (29 ตุลาคม 2564).

Best, J. W. (1986). **Research in education**. (5th ed). Englewood Cliffs, NJ: Practice - Hall.

Ruggiero, R. A., BUSTUOABAD, O. D., BONFIL, R. D., MEISS, R. P., & PASQUALINI, C. D., (1988). 'Concomitant immunity' in murine tumors of non - detectable immunogenicity. *British Journal of Cancer*, 51, 120 – 122.

Ethics in Human Research Certificate
Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Protocol Title : The Development of Learning Activities based on Buddhism learning approach to Enhance Ethical Behaviors of teacher students, The College of Dramatic Arts

Principle Investigator : Mr. Piyabut Thinhtha

Reviewed Document :

1. Submission Form for Ethical Review	15 December 2020
2. Full Protocol	15 December 2020
3. Participant information sheet	15 December 2020
4. Informed consent form	15 December 2020
5. Questionnaire	15 December 2020
6. Principle Investigator's Curriculum Vitae	
7. Certificate of Attendance In Human subject protection Training	

Ethics in Human Research Committee, Nakhon Ratchasima Rajabhat University has reviewed and approved this research to be carried out according to this research in compliance with the declaration of Helsinki, ICH - GCP. The investigator shall provide reports to the committee concerning the progress of the research every 6 months as well as the amendment, termination, and all serious adverse and unanticipated events. The investigator shall submit the full protocol once the research is done.

(Assistant Professor Dr. Adisorn Naowanondha)
 Chairman of Ethics in Human Research Committee
 Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Certificate Number : HE-002-2021

Approval date : 28 January 2021

Expiry date : 28 January 2022

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

โครงการวิจัยเรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม
ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้รับผิดชอบโครงการวิจัย : นายปิยะบุตร ถิ่นถา

เอกสารที่พิจารณา :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับลงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับลงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563
3. แบบคำชี้แจงอาสาสมัคร	ฉบับลงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563
4. แบบยินยอมอาสาสมัคร	ฉบับลงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563
5. แบบสอบถาม	ฉบับลงวันที่ 15 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563
6. ประวัติผู้วิจัย	
7. ใบผ่านการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	

ได้รับการพิจารณาและผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) มีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยได้ โดยให้ส่งรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 6 เดือน แจ้งคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ในกรณีที่ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงโครงการวิจัยหรือหยุดโครงการก่อนกำหนด รายงานเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ร้ายแรงหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด รายงานข้อมูลข่าวสารที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ควรได้รับระหว่างดำเนินการวิจัย และส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิสร เจริญนนท์)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เลขที่ใบรับรอง : HE-002-2564

วันที่รับรอง : 28 เดือนมกราคม พ.ศ. 2564
วันที่หมดอายุ : 28 เดือนมกราคม พ.ศ. 2565

Certificate of Completion

National Research Council of Thailand (NRCT) and Forum for Ethical Review Committee in Thailand (FERCIT)

Certify that

Piyabut Thinta

Has completed the ON-LINE RESEARCH ETHICS TRAINING
Course หลักสูตรหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำหรับนักศึกษา/นักวิจัย

Date approved
(07/04/2563)

S. Songsivilai
(Professor Dr.Sirirug Songsivilai)
Secretary-General
National Research Council of Thailand

Date expired
(07/04/2566)

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

การวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ ครั้งนี้ มีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสอดคล้องของแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม จำนวน 5 ท่าน ประกอบไปด้วย รายนาม ดังต่อไปนี้

1. ผศ.ดร.ณรงค์ เจนใจ

ปร.ด. ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ร.ม. รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศศ.บ. พัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาการพัฒนาสังคม

สำนักวิชาสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. อาจารย์ ดร.วีระนุช แยมยิ้ม

ปร.ด. การศึกษา (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วท.ม. ภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศศ.บ. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3. อาจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ท่าค่อ

ปร.ด. การศึกษา (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วท.ม. ภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศศ.บ. สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยพายัพ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

4. อาจารย์ ดร.ฉัตรธิดา หยุคง

ปร.ด. การศึกษา (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศศ.ม. พัฒนามนุษย์และสังคม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศศ.บ. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี

5. อาจารย์นันทวรรณ แสนไพร

กำลังศึกษา ปร.ด. การศึกษา (สังคมศึกษา)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วท.ม. ภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศศ.บ. สหวิทยาการสังคมศาสตร์

(การจัดการทางสังคมและวัฒนธรรม)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ที่ วร ๐๘๐๕/๖๕๕๗

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๓๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ณรงค์ เจริญใจ

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นดา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษ ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๕๒๕๕๘๓

ที่ รธ ๐๘๐๕/ ๖ ๕๘๕

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสาขาวิชาการพัฒนาศักยภาพ สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ณรงค์ เจริญใจ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า อาจารย์ ดร.ณรงค์ เจริญใจ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดดาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๙๒๕๔๘๓

ที่วธ ๐๘๐๕/ ๖๔๗๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.วีระนุช แยมยัม

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๕๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๕๒๕๔๘๓

ที่ รธ ๐๘๐๕/ ๖๔๗๔

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.วีระนุช แยมยัม เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า อาจารย์ ดร.วีระนุช แยมยัม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อรรถผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๙๒๕๔๘๓

ที่ ร ๐๘๐๕/ ๒๕๖๓

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ทาค่อง

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นตา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษ ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อุตถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๕๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๙๒๕๙๘๓

ที่ วธ ๐๘๐๕/๒๖๖ ศ.๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ทาค่อง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า อาจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ทาค่อง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๙๒๕๔๘๓

ที่ ร ๐๘๐๕/๒๕๕๙

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ฉัตรธิดา พยุง

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นตา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๔๒๕๔๘๓

ที่ รธ ๐๘๐๕/ ๖ ศส ๒

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ฉัตรธิดา หนูคง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า อาจารย์ ดร.ฉัตรธิดา หนูคง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดียิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๕๔๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๔๒๕๔๘๓

ที่ วธ ๐๘๐๕/ ๒๙๙

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์นันทวรรณ แสนไพร

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นตา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษ ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัทธาสิต)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๕๒๕๔๘๓

ที่ วธ ๐๘๐๕/๖๘๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ อาจารย์นันทวรรณ แสนไพโร เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า อาจารย์นันทวรรณ แสนไพโร เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

ภาควิชาศึกษาทั่วไป

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๕๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๕๒๕๔๘๓

ภาคผนวก ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

การวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ ครั้งนี้ มีผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอน ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 3 ท่าน ประกอบไปด้วย รายนามดังต่อไปนี้

1. ผศ.ดร.พุทธิวัฒน์ ถาวรสินศักดิ์ Ph.D. Philosophy Madras University, India
 ร.ม. การปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 M.A. Philosophy Madras University, India
 พธ.บ. ปรัชญา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
 และอาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผศ.ดร.ศตวรรษ มะละแหม่ม ประ.ด. วิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ศษ.ม. การสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 พธ.บ. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ผศ.ดร.ต้องรัก จิตรบรรเทา ประ.ด. จิตวิทยาการพัฒนามนุษย์และการให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สส.บ. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (เกียรตินิยมอันดับ 1)
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสำนักวิชาสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ที่ รธ ๐๘๐๕/ ๗๐๕๗

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๓๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พทุธิวัฒน์ ถาวรสินศักดิ์

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ วิทยาลัยนาฏศิลป์มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการ
ประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่
เหมาะสมที่จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๕๘๒-๓๓๓๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๙๒๕๙๔๓

ที่วธ ๐๘๐๕/๓๐๙๘

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๓๗๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากร

เรียน ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุทธวิวัฒน์ ถาวรสินศักดิ์ เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุทธวิวัฒน์ ถาวรสินศักดิ์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารรถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายภิตติ อัคราผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๕๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๙๒๕๙๘๓

ที่ วร ๐๘๐๕/๖๕๖๗

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศตวรรษ มะละนชม

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ วิทยาลัยนาฏศิลป์มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัคราผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๓๒๕๕๔๘๓

ที่ วร ๐๘๐๕/๒๕๖๒

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๑๗๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากร

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นดา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ วิทยาลัยนาฏศิลป์มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศตวรรษ มะละแหม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศตวรรษ มะละแหม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดดาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๑๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๕๒๕๔๔๘๓

ที่ รว ๐๘๐๕/ ๓๐๑๙

วิทยาลัยนาฏศิลป์
๑๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องรัก จิตรบรรเทา

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ในการนี้ วิทยาลัยนาฏศิลป์มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการ
ประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่
เหมาะสมที่จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่ขอความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดถาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๖-๔๔๕๓-๓๓๓๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๐๒๑๑๓๒๕๘

ที่วธ ๐๘๐๕/๓๖๔๖

วิทยาลัยนาฏศิลป์

๑๑๔ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา

อำเภอฟุทธมณฑล นคร ๗๓๑๗๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากร

เรียน คณบดีสำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ด้วย นายปิยะบุตร ถิ่นถา ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้พัฒนางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องรัก จิตรบรรเทา เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งได้พิจารณาเห็นแล้วว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องรัก จิตรบรรเทา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณาอนุญาตให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ในครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายกิตติ อัดดาผล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์

โทรศัพท์และโทรสาร ๐๒-๔๘๒-๓๓๑๓

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย ๐๖๓-๕๔๒๕๔๘๓

ภาคผนวก ฉ

ผลการประเมินผลงานวิจัยด้านการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบเอกสารที่ ๒-๑

แบบประเมินผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ชื่อผู้วิจัย นายปิยะบุตร ถิ่นตา
 สังกัด วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 ชื่อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม
 ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดีเด่น (ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)
 ๔ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดีมาก (ร้อยละ ๖๐-๗๙)
 ๓ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๔๐-๕๙)
 ๒ หมายถึง มีระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๒๐-๓๙)
 ๑ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า ร้อยละ ๒๐)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๑. การเขียนบทนำ					
๑) นำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญและปัญหาในการทำวิจัย	✓				
๒) แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการทำวิจัย	✓				
๒. วรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง					
๑) ความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย		✓			
๒) ความสามารถในการสังเคราะห์วรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง		✓			
๓) ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากวรรณกรรมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง			✓		
๓. วิธีการดำเนินการวิจัย					
๑) ความเหมาะสมของกระบวนการของงานวิจัย		✓			
๒) ความเหมาะสมของเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการ ออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย		✓			
๔. การวิเคราะห์งานวิจัย					
๑) เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย	✓				
๒) ความเหมาะสมของการนำเสนอผลการวิเคราะห์		✓			
๓) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์		✓			

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๕. การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ					
๑) ความเหมาะสมของประเด็นที่อภิปราย		✓			
๒) การใช้หลักฐานและเหตุผลประกอบการอธิบาย		✓			
๓) ความกระชับในการอภิปรายผล		✓			
๔) ความเหมาะสมในการเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	✓				
๖. ความถูกต้องในการเขียนและการพิมพ์					
๑) การใช้ภาษา วรรคตอน ย่อหน้า และการสะกดในเนื้อหา	✓				
๒) ความถูกต้องของการพิมพ์บรรณานุกรม		✓			
ผลรวมคะแนน	25	40	3	= 68	

ผลสรุปคุณภาพโดยรวมของผลการวิจัย

- ☐ ดีเด่น
☒ ดีมาก
☐ ดี
☐ พอใช้
☐ ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควร ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก่อนนำข้อมูลมาทำวิจัย

ลงชื่อ

(นางสาว พุทธิวิมล นาคะสิทธิ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

แบบเอกสารที่ ๒-๑

แบบประเมินผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ชื่อผู้วิจัย นายปิยะบุตร ถิ่นดา
 สังกัด วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 ชื่อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม
 ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดีเด่น (ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)
 ๔ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดีมาก (ร้อยละ ๖๐-๗๙)
 ๓ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๔๐-๕๙)
 ๒ หมายถึง มีระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๒๐-๓๙)
 ๑ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า ร้อยละ ๒๐)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๑. การเขียนบทนำ					
๑) นำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญและปัญหาในการทำวิจัย	✓				
๒) แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการทำวิจัย	✓				
๒. วรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง					
๑) ความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย	✓				
๒) ความสามารถในการสังเคราะห์วรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	✓				
๓) ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากวรรณกรรมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	✓				
๓. วิธีการดำเนินการวิจัย					
๑) ความเหมาะสมของกระบวนการของงานวิจัย	✓				
๒) ความเหมาะสมของเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการ ออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย	✓				
๔. การวิเคราะห์งานวิจัย					
๑) เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย		✓			
๒) ความเหมาะสมของการนำเสนอผลการวิเคราะห์	✓				
๓) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์	✓				

แบบเอกสารที่ ๒-๑

แบบประเมินผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
ฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ชื่อผู้วิจัย นายปิยะบุตร ถิ่นถา
 สังกัด วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 ชื่อเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม
 ของนักศึกษาครูวิทยาลัยนาฏศิลป์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคุณภาพ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดีเด่น (ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)
 ๔ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดีมาก (ร้อยละ ๖๐-๗๙)
 ๓ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ ๔๐-๕๙)
 ๒ หมายถึง มีระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ ๒๐-๓๙)
 ๑ หมายถึง มีระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า ร้อยละ ๒๐)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๑. การเขียนบทนำ					
๑) นำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญและปัญหาในการทำวิจัย		✓			
๒) แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการทำวิจัย		✓			
๒. วรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง					
๑) ความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย			✓		
๒) ความสามารถในการสังเคราะห์วรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง			✓		
๓) ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากวรรณกรรมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง		✓			
๓. วิธีการดำเนินการวิจัย					
๑) ความเหมาะสมของกระบวนการของงานวิจัย			✓		
๒) ความเหมาะสมของเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการ ออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัย			✓		
๔. การวิเคราะห์งานวิจัย					
๑) เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย			✓		
๒) ความเหมาะสมของการนำเสนอผลการวิเคราะห์		✓			
๓) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์			✓		

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๕. การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ					
๑) ความเหมาะสมของประเด็นที่อภิปราย		✓			
๒) การใช้หลักฐานและเหตุผลประกอบการอธิบาย		✓			
๓) ความกระจ่างในการอภิปรายผล			✓		
๔) ความเหมาะสมในการเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้		✓			
๖. ความถูกต้องในการเขียนและการพิมพ์					
๑) การใช้ภาษา วรรคตอน ย่อหน้า และการสะกดในเนื้อหา		✓			
๒) ความถูกต้องของการพิมพ์บรรณานุกรม		✓			
ผลรวมคะแนน					

ผลสรุปคุณภาพโดยรวมของผลการวิจัย

- ☐ ดีเด่น
☐ ดีมาก
☒ ดี
☐ พอใช้
☐ ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตามที่ได้นำเสนอไว้ในเล่มรายงานการวิจัย

ลงชื่อ _____
(ผู้ศ. ดร. ทองเอก / จิตร์ ปรีชา)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๔

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม
- ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ส่วนหัวแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	3	3	5	5	5	4.20	1.10	มาก
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	5	3	5	5	4	4.40	0.89	มาก
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนา นักศึกษาด้านพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	4	3	4	5	4	4.00	0.71	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	5	3	5	5	5	4.60	0.89	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
10	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	4	3	3	5	4	3.80	0.84	มาก
11	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
12	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	5	4	4.20	0.45	มาก
13	การประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
14	เครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก
15	ระยะเวลามีความเหมาะสมกับกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ย							4.41	0.63	มาก

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ส่วนหัวแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	3	3	5	5	5	4.20	1.10	มาก
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนา นักศึกษาด้านพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา	5	4	3	5	4	4.20	0.84	มาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	4	4	5	5	4	4.40	0.55	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
10	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	4	4	3	5	4	4.00	0.71	มาก
11	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
12	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
13	การประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
14	เครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
15	ระยะเวลามีความเหมาะสมกับกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ย							4.43	0.58	มาก

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ส่วนหัวแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	3	3	4	5	4	3.80	0.84	มาก
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนา นักศึกษาด้านพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
10	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	5	4	3	4	4	4.00	0.71	มาก
11	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
12	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
13	การประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
14	เครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
15	ระยะเวลามีความเหมาะสมกับกิจกรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
เฉลี่ย							4.47	0.57	มาก

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ส่วนหัวแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	3	4	4	5	5	4.20	0.84	มาก
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนา นักศึกษาด้านพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
10	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
11	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	5	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
12	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
13	การประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
14	เครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
15	ระยะเวลามีความเหมาะสมกับกิจกรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย							4.56	0.55	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	ส่วนหัวแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	3	4	4	5	4	4.00	0.71	มาก
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา	5	4	5	4	4	4.40	0.55	มาก
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนา นักศึกษาด้านพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3	4	5			
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
10	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความหลากหลาย	5	4	3	4	5	4.20	0.84	มาก
11	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	4	4	5	4.40	0.55	มาก
12	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
13	การประเมินมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
14	เครื่องมือ วิธีการและเกณฑ์การวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
15	ระยะเวลามีความเหมาะสมกับกิจกรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย							4.53	0.55	มากที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					$\bar{X}$	S.D.
		1	2	3	4	5		
1	ส่วนหัวแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ เหมาะสม และมีรายละเอียดที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน	3	4	5	5	5	4.40	0.89
2	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน	4	4	5	5	5	4.60	0.55
3	วัตถุประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา	5	4	4	5	5	4.60	0.55
4	วัตถุประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักศึกษาด้านพฤติกรรมจริยธรรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55
5	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	5	4	3	4	5	4.20	0.84
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา	5	4	4	5	5	4.60	0.55
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย และสามารถปฏิบัติได้จริง	5	4	4	5	5	4.60	0.55
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์	5	4	4	5	5	4.60	0.55

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 - 6

เกณฑ์ระดับความเหมาะสม

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แผนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	4.41	0.63	มาก
2	4.43	0.58	มาก
3	4.47	0.57	มาก
4	4.56	0.55	มากที่สุด
5	4.53	0.55	มากที่สุด
6	4.41	0.58	มาก
เฉลี่ย	4.47	0.58	มาก

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	ข้าพเจ้าส่งงานตามระยะเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2	ข้าพเจ้าตั้งใจทำอย่างเต็มที่ในการทำงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3	ข้าพเจ้าขาดเรียนเมื่อมีเหตุจำเป็นเท่านั้น	+1	0	+1	+1	0	0.6	สอดคล้อง
4	ข้าพเจ้าจะให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	0	+1	0.8	สอดคล้อง
5	ข้าพเจ้าโดดเรียนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมอื่นเพื่อความบันเทิง	+1	0	0	+1	+1	0.6	สอดคล้อง
6	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนทุกครั้งและตรงเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8	ข้าพเจ้ารักษามารยาทและปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
9	ข้าพเจ้าแต่งกายตามกฎระเบียบของวิทยาลัย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
10	ข้าพเจ้าข้ามถนนโดยใช้สะพานลอย	+1	0	0	+1	+1	0.6	สอดคล้อง
11	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์มาก อาทิ การสืบค้นข้อมูลเข้าห้องสมุด หรือทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
12	ข้าพเจ้าจะสอบถามอาจารย์หรือเพื่อนเมื่อมีข้อสงสัยในการเรียน	+1	0	+1	+1	+1	0.8	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
13	ข้าพเจ้าทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนและแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนๆอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
14	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเมื่อใกล้วันสอบเท่านั้น	+1	0	+1	+1	0	0.6	สอดคล้อง
15	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อใกล้ถึงกำหนดส่ง	+1	0	+1	+1	0	0.6	สอดคล้อง
16	ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
17	ข้าพเจ้าบริจาคสิ่งของ เงินและให้การช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาสตามกำลังความสามารถของนักศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18	ข้าพเจ้าช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญา	+1	0	+1	+1	+1	0.8	สอดคล้อง
19	ข้าพเจ้าช่วยอาจารย์และผู้อื่นถือของและช่วยเตรียมอุปกรณ์การสอนให้อาจารย์ในชั้นเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.8	สอดคล้อง
20	ข้าพเจ้ายินดีสละสิทธิ์บางอย่างเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	+1	0	+1	+1	0	0.6	สอดคล้อง
21	ข้าพเจ้าทำความเคารพอาจารย์ และผู้ที่อาวุโสกว่า	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
22	ข้าพเจ้าทำความเคารพตนเอง ผู้ปกครองและผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
23	ข้าพเจ้ามีกิริยาสำรวมต่อหน้าผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
24	ข้าพเจ้าพูดจาสุภาพเรียบร้อยกับผู้อื่น ไม่ใช้วาจาหยาบคาย	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
25	ข้าพเจ้ากล่าวขอบคุณที่ได้รับสิ่งของจากผู้อื่นและขอโทษเมื่อกระทำผิด	+1	+1	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
เฉลี่ย							0.86	สอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r)

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	99.2917	140.824	.678	.916
a2	99.1250	146.375	.443	.921
a3	98.9583	146.650	.543	.919
a4	99.0417	142.216	.725	.916
a5	98.8750	150.201	.398	.921
a6	98.9167	137.210	.794	.914
a7	98.7500	149.935	.356	.922
a8	99.0000	147.391	.442	.920
a9	99.2917	140.563	.729	.915
a10	98.6667	147.797	.509	.919
a11	99.1667	147.623	.497	.919
a12	99.0833	140.254	.676	.916
a13	98.8750	149.940	.414	.921
a14	99.0000	144.957	.530	.919
a15	99.2083	147.563	.416	.921
a16	98.9583	140.476	.694	.916
a17	98.9167	146.254	.478	.920
a18	99.1250	140.723	.639	.917
a19	99.1667	146.667	.604	.918
a20	99.0000	145.826	.460	.920
a21	98.9583	144.824	.706	.917
a22	99.0000	151.739	.272	.923
a23	98.9167	150.428	.325	.922
a24	99.0000	140.174	.685	.916
a25	98.7083	148.129	.493	.919

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.922	25

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ชื่อกิจกรรม พฤติกรรมอันพึงประสงค์
ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจริยศาสตร์
ผู้สอน นายปิยะบุตร ถิ่นถา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาบอกความหมายของจริยศาสตร์ได้
2. เพื่อให้นักศึกษาอธิบายความสำคัญและจุดมุ่งหมายสูงสุดของจริยศาสตร์ได้
3. เพื่อให้นักศึกษายกตัวอย่างประโยชน์ของการศึกษาจริยศาสตร์ได้
4. เพื่อให้นักศึกษาสำรวจพฤติกรรมตนเองที่เกี่ยวข้องกับจริยศาสตร์และประยุกต์ใช้ความรู้กับเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้

สาระสำคัญ

จริยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความประพฤติหรือศาสตร์แห่งความประพฤติ ศึกษาว่าอะไรควร อะไรควรทำ อะไรผิด อะไรถูก มีขอบเขตศึกษาถึงเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบของมนุษย์ อดทนการณของมนุษย์ อดมคติของมนุษย์และเกณฑ์ตัดสินความประพฤติของมนุษย์ จริยศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยอุดมคติอันสูงสุดที่มีความสัมพันธ์อยู่กับชีวิตมนุษย์และลักษณะที่ดีหรือเลวแห่งความประพฤติของมนุษย์ ช่วยทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เป็นสิ่งจำเป็นทั้งคุณค่าและประโยชน์อย่างมากแก่บุคคลทั้งในระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขั้นสร้างศรัทธา

1. ผู้สอนแนะนำตนเอง เริ่มต้นปรับตัวทำความรู้จักกับนักศึกษา สร้างความคุ้นเคย ซึ่งเป็นเริ่มต้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ดี
2. ผู้สอนทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมกับนักศึกษา โดยผู้สอนได้ชี้แจงกฎกติกาในการทำแบบวัดให้กับนักศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม ข้อสงสัยและข้อเสนอแนะ
3. ผู้สอนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา แสดงความเป็นกัลยาณมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส พูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ด้วยความเป็นกันเอง ให้เกิดความไว้วางใจ เปิดใจ ถ้อยสัตย์และพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้สอนและบทเรียน

4. ผู้สอนมีการใช้รูปภาพพฤติกรรมการโกงข้อสอบของนักศึกษาไทย คำถามเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความสำเร็จของเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นสืบเสาะพัฒนาปัญญา

5. ผู้สอนใช้การอธิบาย บรรยายและร่วมกับนักศึกษอภิปรายในประเด็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจริยศาสตร์ โดยมีการใช้คำถามสืบเสาะเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษา

6. ผู้สอนชวนนักศึกษาทำกิจกรรม “พฤติกรรมอันพฤติกรรมเธอ” โดยผู้เรียนนับเลข 1-5 เมื่อถึงคนที่ 6 จึงนับเป็นเลข 1 ใหม่ วนตามลำดับ 1-5 ต่อไปเรื่อยๆ จากนั้นผู้สอนแจกกระดาษโน้ตให้นักศึกษาคนละ 1 แผ่น เพื่อให้นักศึกษาแต่ละคนสำรวจพฤติกรรมของตนที่ปฏิบัติอย่างเหมาะสมเป็นไปตามหลักจริยธรรมและเขียนลงในกระดาษโน้ต โดยผู้ที่ได้หมายเลข 1 เขียนพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ หมายเลข 2 พฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัย หมายเลข 3 พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายเลข 4 พฤติกรรมด้านความเสียสละมีน้ำใจ และหมายเลข 5 พฤติกรรมด้านความมีสัมมาคารวะ จากนั้นนักเรียนที่ได้หมายเลขเดียวกันจับกลุ่มคุยอภิปรายแลกเปลี่ยนในสิ่งที่ตนเขียน แล้วร่วมกันติดลงในกระดาษปรีฟ

ขั้นประมวลองค์ความรู้

7. แต่ละกลุ่มนำเสนอชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันอภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียน โดยผู้สอนมีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของพฤติกรรม 5 ด้าน ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสมเพื่อการเป็นนักศึกษาและบัณฑิตครูที่มีคุณภาพ

8. ตัวแทนนักศึกษาสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับในคาบเรียนนี้ ผ่าน <https://padlet.com>

ขั้นนำไปปรับใช้

9. ผู้สอนสุ่มให้นักศึกษาอธิบายถึงวิธีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับในชั้นเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. กระดาษโน้ต
2. กระดาษปรีฟ
3. อุปกรณ์เครื่องเขียน
4. เว็บไซต์ <https://padlet.com>
5. รูปภาพพฤติกรรมการโกงข้อสอบของนักศึกษาไทย

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวัดพฤติกรรมจริยธรรม	แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม	3.50 – 4.00 = ดีมาก 2.50 – 2.49 = ดี 1.50 – 2.49 = พอใช้ 1.00 – 1.49 = ควรปรับปรุง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ชื่อกิจกรรม จริยศาสตร์ของศาสนาและบุคคลสำคัญ บทที่ 2 จริยศาสตร์ของศาสนาต่างๆและบุคคลสำคัญ
ระยะเวลา 2 ชั่วโมง ผู้สอน นายปิยะบุตร ถิ่นถา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายจริยศาสตร์ของศาสนาพุทธ คริสต์และอิสลามได้
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายจริยศาสตร์ของบุคคลสำคัญในโลกตะวันตกและโลกตะวันออกได้
3. เพื่อให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้กับเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้

สาระสำคัญ

จริยศาสตร์ของศาสนาพุทธ ประกอบไปด้วยหลายหลักธรรม อาทิ เบญจศีล เบญจธรรม มรรค 8 อริยสัจ 4 เป็นต้น จริยศาสตร์ในศาสนาคริสต์ ประกอบไปด้วยหลายหลักธรรม อาทิ บัญญัติ 10 ประการ บันทึกในคัมภีร์ใหม่ เป็นต้น จริยศาสตร์ของศาสนาอิสลามส่วนใหญ่เป็นหลักคำสอนที่ปรากฏในอัลกุรอาน และจริยศาสตร์ของบุคคลสำคัญในโลกตะวันตกประกอบไปด้วย เฟลโต อิมมานูเอล คานท์และอริสโตเติล ในโลกตะวันออก ประกอบไปด้วย ขงจื้อและมหาตมะ คานธี ซึ่งจริยศาสตร์ของศาสนาต่าง ๆ และบุคคลสำคัญ หากทุกคนปฏิบัติตามก็จะก่อให้เกิดความสุข ความสำเร็จและสันติโดยทั่วกัน

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขั้นสร้างศรัทธา

1. ผู้สอนทักทายนักศึกษา สร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งกันและกัน ด้วยความเป็นกันเอง ให้เกิดความไว้วางใจ เปิดใจ กล้าคิดและพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้สอนและบทเรียน
2. ผู้สอนทำการสำรวจตนเองและความพร้อมของนักศึกษาด้วยการสังเกตพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาในชั้นเรียน และให้นักศึกษาทำการสำรวจเพื่อนร่วมชั้นเรียนว่าในนักศึกษาคนไหนหายจากชั้นเรียนไปหรือคนใดไม่ได้มาเรียนหรือไม่
3. ผู้สอนเปิดรูปภาพพระพุทธเจ้า พระเยซู นบีมุฮัมมัดและสถานที่สำคัญทางศาสนาตามพื้นที่ต่างๆทั่วโลกให้นักศึกษารับชม โดยมีการประยุกต์ใช้ข้อมูลรูปภาพจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความรู้ความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นสืบเสาะพัฒนาปัญญา

4. นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ผู้สอนแจกกระดาษปรีฟและเครื่องเขียนให้ แต่ละกลุ่มทำการจับฉลากเลือกประเด็นที่จะศึกษา จากนั้นแต่ละกลุ่มทำการศึกษาในประเด็น จริยธรรมของศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม กลุ่มละ 1 เรื่อง จากเนื้อหาที่ผู้สอนแจกให้ และรังสรรค์ชิ้นงานในรูปแบบแผนผังความคิด

5. นักศึกษานำเสนอชิ้นงานในรูปแบบ Gallery Walk (เดินชมผลงานของกลุ่มต่าง ๆ ตามจุดที่จัดแสดงพร้อมรับฟังการอธิบายจากแต่ละกลุ่ม)

6. ผู้สอนนำเสนอกิจกรรม “จริยธรรมในพุทธ คริสต์ อิสลามและบุคคลสำคัญ” โดยให้นักศึกษาจับคู่วิเคราะห์พฤติกรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน (ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละมีน้ำใจ และความมีสัมมาคารวะ) ว่ามีปรากฏในจริยธรรมของทั้ง 3 ศาสนาและบุคคลสำคัญหรือไม่ อย่างไร โดยบันทึกผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางลงในกระดาษ A4

7. นักศึกษาแต่ละคู่พูดคุยแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์กับคู่ที่อยู่ใกล้เคียงจำนวน 2 คู่ เพื่อให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย

ขั้นประมวลองค์ความรู้

8. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปองค์ความรู้ จากนั้นให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มแต่งคำถาม กลุ่มละ 1 คำถาม โดยให้เลือกกลุ่มที่จะตอบคำถาม 1 กลุ่ม เป็นการตรวจสอบองค์ความรู้และความเข้าใจโดยวิธีการเพื่อนถามเพื่อน

ขั้นนำไปปรับใช้

9. ผู้สอนสุ่มให้นักศึกษาอธิบายถึงวิธีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับในชั้นเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่าน <https://padlet.com>

10. นักศึกษาแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ผู้สอนมอบหมายงานให้นักศึกษาทำการศึกษาเรื่อง คุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรม กลุ่มละ 1 เรื่อง เลือกเนื้อหาโดยการจับฉลาก เพื่อนำเสนอในคาบถัดไป

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. กระดาษปรีฟ กระดาษ A4
2. ฉลาก เรื่อง คุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรม
3. อุปกรณ์เครื่องเขียน
4. รูปภาพพระพุทธเจ้า พระเยซู นโปเลียน
5. ภาพสถานที่สำคัญทางศาสนาตามพื้นที่ต่างๆทั่วโลกจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

ทางภูมิศาสตร์

6. เว็บไซต์ <https://padlet.com>

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวิเคราะห์กิจกรรมจริยธรรมใน พุทธ คริสต์ อิสลามและบุคคลสำคัญ	ใบวิเคราะห์กิจกรรมจริยธรรมใน พุทธ คริสต์ อิสลามและบุคคลสำคัญ	ผ่าน/ไม่ผ่าน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

ชื่อกิจกรรม ละครชีวิต

บทที่ 3 คุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรม

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

ผู้สอน นายปิยะบุตร ถิ่นถา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับคุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรมได้
2. เพื่อให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้กับเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้

สาระสำคัญ

คุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรม สิ่งเหล่านี้ควรเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ให้เป็นไปตามครรลองครองธรรม มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้บุคคลประพฤติปฏิบัติไปในทางที่เหมาะสม เกิดเป็นความงอกงามภายในตน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมโลก หากขาดในสิ่งที่กล่าวก็จะยากที่จะพัฒนาให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า มีความสงบสุขและมีเสถียรภาพที่มั่นคงได้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขั้นสร้างศรัทธา

1. ผู้สอนทักทายนักศึกษา สร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งกันและกัน ด้วยความเป็นกันเอง ให้เกิดความไว้วางใจ เปิดใจ กล้าคิดและพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้สอนและบทเรียน
2. ผู้สอนทำการสำรวจตนเองและความพร้อมของนักศึกษาด้วยการสังเกตพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาในชั้นเรียน และให้นักศึกษาทำการสำรวจเพื่อนร่วมชั้นเรียนว่าในนักศึกษาคนไหนหายจากชั้นเรียนหรือคนใดไม่ได้มาเรียนหรือไม่
3. ผู้สอนเปิดวิดีโอทัศน์หนังสือเรื่อง วินัย(ะ) [วิ-นัย-ยะ] ให้นักศึกษาดู มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นสืบเสาะพัฒนาปัญญา

4. นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอชิ้นงานที่ผู้สอนมอบหมายเมื่อคาบก่อนหน้าตามลำดับดังนี้ กลุ่มคุณธรรม ศีลธรรม เหตุผลนิยม สุขนิยมและมโนธรรม ตามลำดับ โดยระหว่างนำเสนอผู้สอนมีการสอดแทรกเนื้อหาเพิ่มเติมและใช้คำถามสืบสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจผู้เรียนในชั้นเรียน
5. ผู้สอนนำเสนอกิจกรรม “ละครชีวิต” ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มเตรียมและทำการแสดงบทบาทสมมติในหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดให้ ประกอบไปด้วย คุณธรรมกับความรับผิดชอบ ศีลธรรมกับความเสียสละมีน้ำใจ

เหตุผลนิยมกับความมีระเบียบวินัย สุนิยมกับความขยันหมั่นเพียรและมโนธรรมกับความมีสัมมาคารวะ นักศึกษาจะต้องนำเสนอการแสดงที่สะท้อนพฤติกรรมในชีวิตประจำวันของนักศึกษาหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

6. หลังจากที่นักศึกษาร่วมกันวางแผนและออกแบบการแสดงบทบาทสมมติเสร็จ ผู้สอนก็ให้แต่ละกลุ่มทำการแสดง หลังจบการแสดงแต่ละกลุ่ม ผู้สอนสุ่มถามข้อคิดที่ได้จากการแสดง และให้ร่วมกันโหวตชุดการแสดงที่ชื่นชอบ

ขั้นประมวลองค์ความรู้

7. นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันอภิปรายถึงองค์ความรู้ที่ได้รับ จากนั้นขอตัวแทนนักศึกษา 5-6 คนพูดบอกเล่าเรื่องราวพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชีวิต อธิบายว่าขัดจริยธรรมอย่างไร และตนมีวิธีแก้ไขอย่างไร กรณีที่ยังหาทางแก้ไขไม่ได้ ให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไข

ขั้นนำไปปรับใช้

8. ผู้สอนให้นักศึกษาเขียนอธิบายถึงวิธีการนำองค์ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตลงกระดาษโน้ต จากนั้นสุ่มนักศึกษา 3-4 คนบอกเล่าเรื่องราวที่เขียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. วิดีทัศน์หนังสั้นเรื่อง วินัย(๕) [วิ-นัย-ยะ]
2. กระดาษโน้ต

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล	ผ่าน/ไม่ผ่าน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ชื่อกิจกรรม ถูกผิดขึ้นอยู่กับอะไร ?

บทที่ 4 หลักเกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรม

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นายปิยะบุตร ถิ่นตา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมได้
2. เพื่อให้ศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้กับเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้

สาระสำคัญ

เกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินการกระทำว่าอย่างไรถูกอย่างไรผิดอย่างไรดีอย่างไรชั่ว ในเชิงปรัชญานั้นมีเกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรม 4 แนวคิด ประกอบไปด้วย สัมพัทธนิยม ประโยชน์นิยม มโนธรรมสัมบูรณ์และสิทธิของค่าน้ำ ในเชิงศาสนานั้น เกณฑ์การตัดสินใช้กฎแห่งกรรมและหลักจริยธรรมพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์ คือ ศีล 5 ในทางคริสต์และอิสลามใช้มาตรฐานที่พระเป็นเจ้าได้กำหนดไว้เป็นแนวทางหรือทางนำแห่งการดำเนินชีวิต

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขั้นสร้างศรัทธา

1. ผู้สอนสอระหว่างเรียน โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมกับนักศึกษา โดยผู้สอนได้ชี้แจงกฎกติกาในการทำแบบวัดให้กับนักศึกษา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม ข้อสงสัยและข้อเสนอแนะ
2. ผู้สอนทักทายนักศึกษา สร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งกันและกัน ด้วยความเป็นกันเอง ให้เกิดความไว้วางใจ เปิดใจ กล้าคิดและพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้สอนและบทเรียน
3. ผู้สอนทำการสำรวจตนเองและความพร้อมของนักศึกษาด้วยการสังเกตพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาในชั้นเรียน
4. ผู้สอนเปิดวิดีโอต้นเพลง สีมายักหยั่งตอนนี ให้นักศึกษาดู มีการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นสืบเสาะพัฒนาปัญญา

5. ผู้สอนใช้การอธิบาย บรรยายและร่วมกับนักศึกษอภิปรายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมโดยมีการใช้คำถามสืบเสาะเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษา

6. ผู้สอนนำเสนอกิจกรรม “ถูกผิดขึ้นอยู่กับอะไร?” โดยให้ศึกษารณีศึกษาที่ผู้สอนแจกให้ เรื่อง “ความถูกต้อง” (วารกรณ์ พูลสวัสดิ์, 2559, หน้า 96-97) จากนั้นจับกลุ่มๆ ละ 4 คนวิเคราะห์ว่าจากกรณีศึกษาใครเป็นคนผิด ใครเป็นคนถูก เพราะอะไร ลงในกระดาษ A4

7. จากนั้นร่วมกันยกตัวอย่างพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละมีน้ำใจ และความมีสัมมาคารวะ เสร็จแล้วจึงวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมดังกล่าวใช้เกณฑ์อะไรในการตัดสินความถูกต้อง/ไม่ถูกต้อง เหมาะสม/ไม่เหมาะสม ดี/ชั่ว ผิด/ถูก ลงในกระดาษ A4

ขั้นประมวลองค์ความรู้

8. นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักศึกษาและผู้สอนร่วมกันอภิปรายประเด็นที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

9. ผู้สอนสุ่มตัวแทนนักศึกษาสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับในคาบเรียนนี้

ขั้นนำไปปรับใช้

10. ผู้สอนสุ่มให้นักศึกษาอธิบายถึงวิธีการนำองค์ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ผ่าน <https://padlet.com>

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. วิดีทัศน์เพลง สนิทสนมของตอนนี้
2. กรณีศึกษา เรื่อง ความถูกต้อง
3. กระดาษ A4
4. เว็บไซต์ <https://padlet.com>

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความ ถูกต้อง	ใบวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความถูกต้อง	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวิเคราะห์พฤติกรรม 5 ด้าน	ใบวิเคราะห์พฤติกรรม 5 ด้าน	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวัดพฤติกรรมจริยธรรม	แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม	3.50 - 4.00 = ดีมาก 2.50 - 2.49 = ดี 1.50 - 2.49 = พอใช้ 1.00 - 1.49 = ควรปรับปรุง

กรณีศึกษา เรื่อง “ความถูกต้อง”

จีนสมัยโบราณ โดยมีวัดพุทธศาสนาใหญ่อยู่วัดหนึ่ง มีระเบียบให้คนในวัดมาทำวัตรสวดมนต์กันทุกเช้า ตอนตีสี่ ครึ่งนั้นก็มีภิกษุรูปหนึ่งทุก ๆ วันท่านจะขมิ้นดินก่อนเวลา จุดไฟเดินส่องไปตามทางปูหินก่อนใครๆ เพื่อจับหอยทากที่คลานอยู่ตามทางเท้าไปปล่อยไกลๆ จะได้ไม่ถูกเหยียบตาย ทำแบบนี้ทุกวันจนภิกษุรูปอื่นสังเกตเห็น จึงเกิดการสอบถามขึ้น ภิกษุรูปนั้นก็ตอบว่า ผมมีชีวิตอยู่ทุกวันนี้ก็เพื่อประกอบความดี สร้างบารมีเรื่อยไป ภิกษุรูปอื่นก็ค้านขึ้นว่า ท่านทราบไหม ที่ทำอย่างนี้เหมือนกับการก่อกรรมทำเข็ญ ทำให้ชาวสวนต้องเดือดร้อนจากหอยทาก ซึ่งข้างนอกเขากำจัดสัตว์ชนิดนี้กันหมดแล้ว เหลือแต่ในวัดนี้แหละที่ยังแพร่พันธุ์อยู่ ภิกษุอีกรูปก็พูดว่า ไม่ใช่อย่างนั้นท่านมิได้เจตนาให้เป็นภัยแก่คนทั้งหลาย ตรงกันข้ามท่านกำลังบำเพ็ญหน้าที่ของพระโพธิสัตว์ ทำการปลดปล่อยสัตว์แปดหมื่นสี่พันจากภัยพิบัติ และยังช่วยปลดปล่อยทำความปลอดภัยให้พวกเราในวัดนี้ ได้บำเพ็ญความบริสุทธิ์ ไม่ต้องทำชีวิตให้ตกลงไปอีกด้วย

เมื่อไม่สามารถตกลงกันได้ ทั้งหมดก็พากันไปหาหลวงพ่อดูฤกษ์ เจ้าอาวาส ท่านอาจารย์ผู้เฒ่าหนึ่งฟังการชี้แจงของแต่ละราย ด้วยความกรุณาและเห็นใจเป็นที่สุด ท่านได้แต่จ้องหน้าตั้งใจฟังคนนั้นที่ คนนี้ที่ ภิกษุรูปแรกชี้แจงว่า “ผมก็มีอายุมากแล้ว มาบวชเรียนก็เพื่อทำความดี แม้แต่ความดีน้อยก็หมั่นประกอบกระทำ ทั้งกลางวันกลางคืน ย่อมจะเต็มได้เหมือนหยาดน้ำที่ละหยด ก็อาจจะเต็มตุ่มได้ อย่างนี้จะเป็นโทษบาปได้อย่างไร” ท่านอาจารย์พอฟังจบก็ตอบแสดงความชอบใจว่า “ถูก ถูก ถูกแล้ว” ภิกษุรูปที่ 2 ชี้แจงว่า “ถ้าว่าโดยเจตนาแล้ว หากมีคนใดไปเหยียบหอยทาก เวลาเดินไปสวดมนต์ตอนมืดๆ นั้นก็มีโชเจตนาฆ่า เมื่อไม่มีเจตนาก็มีโชเป็นกรรมอันใด ผลยังทำให้ชาวบ้านไม่ต้องเดือดร้อนกับหอยทากอันเป็นสัตว์ทำลายต้นพืช ทั้งคนในวัดยังปลอดภัยจากโรคที่มันเป็นพาหะอีกด้วย เป็นผลดีทั้งตัวเองและผู้อื่นมิใช่หรือครับหลวงพ่” ท่านอาจารย์พอฟังจบแล้วก็ตอบแสดงความชอบใจว่า “ถูก ถูก ถูกแล้ว” ภิกษุรูปที่ 3 ชี้แจงว่า “การบำเพ็ญธรรมให้ความปลอดภัยแก่คนส่วนใหญ่ โดยมีใครคนใดคนหนึ่งเสียสละรับเป็นภาระไปเสีย เป็นการเกิดโอกาสให้ทุกๆ คนเขาได้ประกอบกระทำความหลุดรอดไปตามทางของเขา ตลอดถึงสัตว์ใด ๆ แม้จะอยู่ในร่างที่ต่ำต้อย ธรรมชาติแห่งการตรัสรู้ก็มีได้น้อยไปหรือมากขึ้น เพียงปัญญาญาณไหลลงวาบเดียว ผลกรรมใด ๆ แม้นักน้อยเท่าใดย่อมถูกยกเลิกเสียหมดสิ้น ตูแต่หมาใจร้ายๆ บาปกรรมเกราะกรังก็ยังเบี่ยงกรรมอันนั้นได้นั้นได้เพียงชั่วอึดใจเดียว อย่างนี้จะมีเป็นการถูกต้องหรือครับหลวงพ่” ท่านอาจารย์พอฟังจบแล้วก็ตอบแสดงความชอบใจว่า “ถูก ถูก ถูกแล้ว”

ขณะที่สามเณรอุปัฏฐาก กำลังนั่งพักอยู่ข้างหลังอาจารย์ผู้เฒ่า ได้ฟังเขาชี้แจงทีละคน ๆ และหลวงพ่อก็ยอมรับว่าแต่ละรายล้วนถูก ถูก ถูก เหน็ดหนฟังต่อไปไม่ได้ ก็เอ่ยขัดขึ้น เพื่อขอโอกาสแสดงความคิดเห็น หลวงพ่อก็เลี้ยวหมุนตัวมาฟังอย่างตั้งใจสามเณรอีรายหนึ่ง สามเณรน้อยตั้งว่า หลวงพ่จะได้ตรัสว่า ถูก ถูก ถูก มันจะมีถูกกันไปหมดทุกฝ่ายได้อย่างไร ถ้ามีอันใดถูก อันอื่นก็ต้องผิดช หลวงพ่ ท่านอาจารย์พอฟังจบแล้วก็ตอบแสดงความชอบใจอีกว่า “อืม ที่เจ้าว่ามาก็ถูก ถูก ถูกแล้ว”

ที่มา : วรากรณ์ พูนสวัสดิ์. (2559). จริยธรรมและทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ : โอ-เอส-พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

ชื่อกิจกรรม ความเป็นครู-ความเป็นศิษย์

บทที่ 5 จริยธรรมเพื่อการดำรงชีวิตและจริยธรรมในอาชีพ

ระยะเวลา 4 ชั่วโมง

ผู้สอน นายปิยะบุตร ถิ่นถา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายเกี่ยวกับจริยธรรมเพื่อการดำรงชีวิตและจริยธรรมในอาชีพได้
2. เพื่อให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้กับเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้

สาระสำคัญ

หลักจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ดีงามมีอยู่หลากหลาย อาทิ หลักความสัมพันธ์ของบุคคล 5 ประเภทของขงจื้อ หลักทศ 6 ข้อปฏิบัติระหว่างบิดามารดากับบุตรธิดาและสามีภรรยา พระสงฆ์กับอุบาสก อุบาสิกา ครูอาจารย์กับศิษย์ มิตรสหายด้วยกัน นายจ้างกับลูกจ้าง หลักจริยธรรมเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี สามารถบรรลุเป้าหมายที่ดีงามได้ในที่สุด

จริยธรรมในอาชีพเป็นหลักการหรือกรอบอันเป็นแนวทางให้เรายึดถือในการทำงานและประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นธรรม ความไว้วางใจ ความมีวินัย เป็นต้น ผู้ที่ต้องการประสบความสำเร็จในอาชีพตน จึงควรศึกษาทำความเข้าใจและยึดมั่นปฏิบัติตามหลักธรรมและจริยธรรมในอาชีพนั้น ๆ

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขั้นสร้างศรัทธา

1. ผู้สอนทักทายนักศึกษา สร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งกันและกัน ด้วยความเป็นกันเอง ให้เกิดความไว้วางใจ เปิดใจ กล้าคิดและพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้สอนและบทเรียน
2. ผู้สอนทำการสำรวจตนเองและความพร้อมของนักศึกษาด้วยการสังเกตพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาในชั้นเรียน และให้นักศึกษาทำการสำรวจเพื่อนร่วมชั้นเรียนว่าในนักศึกษาคนไหนหายจากชั้นเรียนหรือคนใดไม่ได้มาเรียนหรือไม่
3. ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความสำเร็จของเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นสืบเสาะพัฒนาปัญญา

4. ผู้สอนใช้การอธิบาย บรรยายและร่วมกับนักศึกษาอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมเพื่อการดำรงชีวิตและจริยธรรมในอาชีพ โดยมีการใช้คำถามสืบเสาะเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษา

5. ผู้สอนนำเสนอกิจกรรมเรื่อง “ความเป็นครู-ความเป็นศิษย์” โดยให้นักศึกษารับชมวิดีโอเรื่อง “ตามรอยไม้เรียว” ที่ผู้สอนนำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นแต่ละคนวิเคราะห์ใน 2 ประเด็น โดยประเด็นแรกหลักการเป็นครูอาจารย์และศิษย์ที่ดีและจริยธรรมในอาชีพที่ปรากฏในวิดีโอ และประเด็นที่สอง พฤติกรรมที่ศิษย์ปฏิบัติต่อครูในคลิปมีอะไรบ้าง เหมาะสมหรือไม่อย่างไร และพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่นักศึกษาเคยปฏิบัติต่อครูอาจารย์มีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างมีพฤติกรรมละ 5 ข้อ ผู้สอนสุ่มนักศึกษา 5 คน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นจึงร่วมกันอภิปราย

6. นักศึกษาจับกลุ่มๆ ละ 4 คน ระดมความคิดวิเคราะห์ในประเด็น หากฉันจะเป็นครูที่มีความรับผิดชอบต้องประพฤติเช่นใด หากฉันจะเป็นครูที่มีระเบียบวินัยต้องประพฤติเช่นใด หากฉันจะเป็นครูที่มีขยันหมั่นเพียรต้องประพฤติเช่นใด หากฉันจะเป็นครูที่มีความเสียสละมีน้ำใจต้องประพฤติเช่นใด และหากฉันจะเป็นครูที่มีสัมมาคารวะต้องประพฤติเช่นใด ลงในกระดาษ A4 ผู้สอนสุ่มนักศึกษา 7 คน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้นจึงร่วมกันอภิปราย

ขั้นประมวลองค์ความรู้

7. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการสรุปองค์ความรู้ จากนั้นให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มแต่งคำถาม กลุ่มละ 1 คำถาม โดยให้เล็อกกลุ่มที่จะตอบคำถาม 1 กลุ่ม เป็นการตรวจสอบองค์ความรู้และความเข้าใจโดยวิธีการเพื่อนถามเพื่อน

ขั้นนำไปปรับใช้

8. ผู้สอนสุ่มให้นักศึกษาอธิบายถึงวิธีการนำองค์ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในอนาคตผ่าน <https://padlet.com>

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. วิดีทัศน์เรื่อง “ตามรอยไม้เรียว”
2. กระดาษ A4
3. เว็บไซต์ <https://padlet.com>

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความเป็น ครู-ความเป็นศิษย์	ใบวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ความเป็นครู- ความเป็นศิษย์	ผ่าน/ไม่ผ่าน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6

ชื่อกิจกรรม ปัญหาจริยศาสตร์

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

บทที่ 6 ปัญหาจริยศาสตร์

ผู้สอน นายปิยะบุตร ถิ่นถา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาจริยศาสตร์ที่สำคัญได้
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาจริยศาสตร์ที่สำคัญได้
2. เพื่อให้นักศึกษาประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่พบในชีวิตประจำวันได้

สาระสำคัญ

ปัญหาจริยศาสตร์มีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ปัญหาสำคัญที่พบมากในสังคมไทยและโลก ประกอบไปด้วย ปัญหาทุจริตในหน้าที่ การฆ่าตัวตาย โสเภณี การทำแท้ง การฉ้อโกง การพนัน ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งปัญหาจริยศาสตร์เหล่านี้มีมนุษย์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และร่วมกันหาหนทางในการแก้ไขปัญหาให้ลดน้อยลงหรือหมดไป

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์

ขั้นสร้างศรัทธา

1. ผู้สอนทักทายนักศึกษา สร้างความเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งกันและกัน ด้วยความเป็นกันเอง ให้เกิดความไว้วางใจ เปิดใจ กล้าคิดและพูด เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้สอนและบทเรียน
2. ผู้สอนทำการสำรวจตนเองและความพร้อมของนักศึกษาด้วยการสังเกตพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาในชั้นเรียน และให้นักศึกษาทำการสำรวจเพื่อนร่วมชั้นเรียนว่านักศึกษาคนใดหายจากชั้นเรียนหรือคนใดไม่ได้มาเรียนหรือไม่
3. ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นสืบเสาะพัฒนาปัญญา

4. ผู้สอนนำเสนอกิจกรรม “ปัญหาจริยศาสตร์” โดยนักศึกษาเลือกปัญหาทางจริยศาสตร์ที่ชั้นเรียนสนใจมา 1 ปัญหา เพื่อทำการได้วาทิในคาบเรียน หลังจากเลือกเสร็จผู้สอนอธิบายถึงองค์ประกอบของการได้วาทิ จากนั้นนักศึกษาจึงแบ่งหน้าที่และวางแผนร่วมกัน โดยผู้สอนให้เวลาเตรียมตัว 30 นาที
5. ภายหลังการได้วาทิที่กันเสร็จ ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายถึงประเด็นที่นักศึกษาได้ทำการได้วาทิ ร่วมกับการใช้คำถามสืบเสาะ

6. นักศึกษาหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจริยศาสตร์ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเสียสละมีน้ำใจ และด้านความมีสัมมาคารวะ โดยจับฉลากเพื่อเลือกประเด็นปัญหาจริยศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่ต้องหาข่าว เมื่อหาข่าวได้จึงทำการวิเคราะห์ในประเด็นข่าวนั้นแสดงถึงปัญหาจริยศาสตร์ด้านนั้นอย่างไร สาเหตุเกิดจากอะไรและจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร โดยพิมพ์คำตอบส่งเข้าไปในกลุ่มไลน์พร้อมโพสต์ถึงคณาจารย์

ขั้นประมวลองค์ความรู้

7. นักศึกษาและผู้สอนร่วมสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับในคาบเรียนนี้ ผ่าน <https://padlet.com>

ขั้นนำไปปรับใช้

8. ผู้สอนให้นักศึกษาเขียนอธิบายถึงวิธีการนำองค์ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตลงกระดาษโน้ต จากนั้นสุ่มนักศึกษา 3-4 คนบอกเล่าเรื่องราวที่เขียน

9. ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมหลังเรียน

สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

1. ฉลากประเด็นปัญหาจริยศาสตร์ด้านต่าง ๆ
2. กลุ่มไลน์
3. กระดาษโน้ต
4. เว็บไซต์ <https://padlet.com>
5. ประเด็นข่าว

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือการวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
การสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน รายบุคคล	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวิเคราะห์ข่าวปัญหาจริยศาสตร์	การส่งงานผ่านกลุ่มไลน์	ผ่าน/ไม่ผ่าน
การวัดพฤติกรรมจริยธรรม	แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม	3.50 – 4.00 = ดีมาก 2.50 – 2.49 = ดี 1.50 – 2.49 = พอใช้ 1.00 – 1.49 = ควรปรับปรุง

แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรม

คำชี้แจง

1. แบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาด้าน ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละมีน้ำใจและด้านความมีสัมมาคารวะ โดยให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

2. ขอให้นักศึกษาตอบแบบวัดตามความเป็นจริง ซึ่งการตอบแบบวัดครั้งนี้ จะไม่มีผลต่อนักศึกษาแต่อย่างใด แต่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามี พฤติกรรมจริยธรรมอันดีงาม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมต่อไป

รายการ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
ด้านความรับผิดชอบ					
1. ข้าพเจ้าส่งงานตามระยะเวลาที่กำหนด					
2. ข้าพเจ้าตั้งใจทำอย่างเต็มที่ในการทำงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย					
3. ข้าพเจ้าขาดเรียนเมื่อมีเหตุจำเป็นเท่านั้น					
4. ข้าพเจ้าจะให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงานกลุ่มอย่างเต็มที่					
5. ข้าพเจ้าเิดคเรียนไปเที่ยวหรือทำกิจกรรมอื่นเพื่อความบันเทิง					
ด้านความมีระเบียบวินัย					
6. ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนทุกครั้งและตรงเวลา					
7. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัย					
8. ข้าพเจ้ารักษามารยาทและปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในชั้นเรียน					
9. ข้าพเจ้าแต่งกายตามกฎระเบียบของวิทยาลัย					
10. ข้าพเจ้าข้ามถนนโดยใช้สะพานลอย					
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต					
11. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์มาก อาทิ การสืบค้นข้อมูล เข้าห้องสมุด หรือทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย					

รายการ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
12. ข้าพเจ้าจะสอบถามอาจารย์หรือเพื่อนเมื่อมีข้อสงสัย ในการเรียน					
13. ข้าพเจ้าทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนและแลกเปลี่ยน ความรู้กับเพื่อนๆอยู่เสมอ					
14. ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเมื่อใกล้วันสอบเท่านั้น					
15. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อใกล้ถึงกำหนดส่ง					
ด้านความเสียสละมีน้ำใจ					
16. ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาและบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน					
17. ข้าพเจ้าบริจาคสิ่งของ เงินและให้การช่วยเหลือแก่ ผู้ด้อยโอกาสตามกำลังความสามารถของนักศึกษา					
18. ข้าพเจ้าช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่แก่ผู้อื่นตาม กำลังสติปัญญา					
19. ข้าพเจ้าช่วยอาจารย์และผู้อื่นถือของและช่วยเตรียม อุปกรณ์การสอนให้อาจารย์ในชั้นเรียน					
20. ข้าพเจ้ายินดีสละสิทธิ์บางอย่างเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
ด้านความมีสัมมาคารวะ					
21. ข้าพเจ้าทำความเคารพอาจารย์ และผู้ที่อาวุโสกว่า					
22. ข้าพเจ้าทำความเคารพตนเอง ผู้ปกครองและผู้อื่น					
23. ข้าพเจ้ามีกิริยาสำรวมต่อหน้าผู้อื่น					
24. ข้าพเจ้าพูดจาสุภาพเรียบร้อยกับผู้อื่น ไม่ใช้วาจา หยาบคาย					
25. ข้าพเจ้ากล่าวขอบคุณที่ได้รับสิ่งของจากผู้อื่นและ ขอโทษเมื่อกระทำผิด					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายปิยะบุตร ถิ่นถา
 วัน เดือน ปีเกิด 28 เมษายน 2535
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2560 ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิชาเอกสังคมศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 พ.ศ. 2562 ศึกษาสาตรบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 วิชาเอกการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 พ.ศ. 2557 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
 วิชาโท การศึกษาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน ปี พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน อาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 ปี พ.ศ. 2560 – 2561 อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทความการตีพิมพ์ และการนำเสนอ

ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2565). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง
 ของนักศึกษาครู วิทยาลัยนาฏศิลป์. วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 เชียงราย, 16(1).

ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2564). การพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนรู้ อาเซียนศึกษา โดยใช้ยุทธวิธีอภิปัญญาาร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียน
 วิทยาลัยนาฏศิลป์. การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ครั้งที่ 5
 BPI CONFERENCE 2021: พหุศาสตร์ ภูมิศิลป์ ณ ถิ่นด้ามขวาน. วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง
 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

- ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2564). การพัฒนาความคิดรวบยอดด้านประวัติศาสตร์สากลและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อินโฟกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 12(2), 1-18.
- ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2564). การจัดการเรียนรู้วิชาภูมิศาสตร์และเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบร่วมมือร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 10(2). 111-125.
- ปิยะบุตร ถิ่นถา. (2563). ทศนคติและพฤติกรรมของนักศึกษาครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ รายวิชา จริยศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิตในโลกยุคใหม่. การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ครั้งที่ 4 BPI CONFERENCE 2020: สัมพันธภาพไร้พรมแดนผ่านศาสตร์ ศิลป์ของมนุษยชาติ. วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.